

Prostori

Nekaj misli ob zasedanju UO tovarne „Niko“

NOV USPEH

Moderna proizvodnja zahteva moderno organizacijo

Mnogi podatki govore, da se samoupravni organi, uprava podjetja in politične organizacije v „Niku“ v Železnikih močno trudijo, da bi obrnili stvari na bolje. To kažejo med drugim zadovoljivi rezultati, ki so jih dosegli pri izpolnjevanju plana v prvem polletju.

Pretirano in tendenciozno je sicer trditi, da je bil — oziroma, da celo je — „Niko“ v ne vem kakšni krizi. Ko človek vidi s kakšno prizadevnostjo delajo vsi po vrsti, kako se trudijo izpopolniti tehnološke postopke in organizacijo proizvodnje, spozna, da res ni treba biti v pretiranih skrbih za nadaljnji razvoj podjetja. So sicer mnoge stvari, ki ovirajo kolektiv, da bi hitreje dosegel še boljše uspehe kot jih dosega doslej. Predvsem jim manjka sposobnega kadra. Podjetje se je hitro razvijalo. Začeli so na popolnoma obrtniški način — kot kovinsko obrtna druga. In prav določena obrtniška in zadržana gledanja postajajo vse močnejša ovira za moderno organizacijo proizvodnje v podjetju. Moderna tovarna, moderni stroji v njej, pa terjajo tudi moderno organizacijo proizvodnje.

Tudi s tem problemom so se v „Niku“ spoprijeli in ni nobene dvoma, da ga bodo uspešno rešili. Preteklo sredo je o težavah, ki se porajajo v organizaciji proizvodnje in podjetja sploh, razpravljali upravni odbor. Problemov je seveda več. Večjih in manjših. Osnovni problem, ki ga bo treba čimprej premagati, pa je po vsej verjetnosti še dokaj močan odpor proti raznim „novotarijam“, ki se na prvi pogled zde neproduktivne. Podjetje, kakršno je „Niko“, bi moralo imeti številčno in strokovno močno zasedeno pripravo proizvodnje in dobro opremljene la-

boratorije. Prav proti temu pa je v kolektivu še precej odpora. Dolgo je bilo treba prepričevati pristojne organe, da so odobrili minimalno vsoto denarja za opremo laboratorija. Težko je tudi še prepričati ljudi za stroji in posamezne vodje tako imenovanih produktivnih oddelkov, da je delo v konstrukciji, v pripravi dela, prav tako potrebno in koristno kot neposredno delo. Tu se najbolj čuti vpliv izrazito obrtniških gledanj na proizvodnjo, kjer vsakršna režija predstavlja določen izpad v proizvodnji.

Kolektiv je mlad — saj je od 475 zaposlenih preko 360 mladih ljudi. Zato ni dvoma, da bo z resnim delom in kritičnim odnosom do napak, ki se pri delu povsod nujno pojavljajo, premagal te težave. Pri tem bo moral seveda nekoliko širše pogledati na stvari. Premostiti bo moral nezaupanje do „tujcev“, kajti

malo je verjetno, da je za kolektiv res koristno postavljati na vodilna mesta izkušene delavce iz proizvodnje, ki pa se na novih delovnih mestih ne znajdejo in ne morejo dati iz sebe vsega tistega, kar bi sicer lahko dali in kar tudi hočejo dati za napredek podjetja. Zato nastajajo problemi tudi pri nagrajevanju. Vsekakor je treba stremeti, da bodo imeli vsi zaposleni možnost, da si pridobijo čimvečjo tehniško-strokovno in organizacijsko znanje. Industrijska proizvodnja, kakršna je v „Niku“, terja mnogo visoko strokovnega kadra, še posebej glede na perspektivo razvoja podjetja. Toda kar čez noč se ne da storiti vsega. Smotrnejše je odpreti vrata vsakomur, ki je po svojih sposobnostih resnično pripravljen delati za napredek podjetja.

Razprava o teh problemih na upravnem odboru minulo sredo da slutiti, da v podjetju pravilno ocenjujejo vse te probleme in da jih bodo v bližnji prihodnosti skušali rešiti. To bo nov uspeh na poti premagovanja podredovanih težav.

Prijetnih poletnih uric počitnic je konec. Z današnjim dnem se je pričelo novo šolsko leto. Otroci pa bodo kljub temu lahko imeli še dovolj časa za razne igre, če si bodo znali razporediti čas za učenje in vse ostalo. Če jih bodo pri tem usmerjali tudi njihovi starši, pa bo ob koncu šolskega leta spet zvrhana kopica zadovoljstva

Razgibana dejavnost SZDL v Trziču

Problem še vedno prostori

Na zadnjem kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva je bilo precej govora tudi o klubskem in družabnem življenju članov po osnovnih organizacijah na terenu. Tokrat smo se o tem pozanimali v Trziču, kjer je stanje precej slabo. Seveda so največji problem — prostori. Skoraj nikjer, razen nekaj izjem, nimajo primerne prostora, vsaj za sestanke, kaj šele za ostalo dejavnost. Kaže pa, da tudi v bližnji prihodnosti tega problema v trziški občini še ne bodo rešili.

V Kovorju se še dalj časa pripravljajo na gradnjo doma kulture, tudi v Lešah že kaže na bolje, ker bodo menda pri nekem privatniku uredili sobo za družabno življenje in za sestajanje. V Križah že imajo svoj prostor, medtem ko je na Brezjah, v Seničnem in Sebenjem stanje porazno. Tu najdejo rešitev tako, da se sestajajo kar po privatnih hišah. Nedvomno pa jim to precej ovira delo. Toda kljub temu so te osnovne organizacije precej delavne, za kar gre zasluga vsemu članstvu.

Precej v slabih prostorih je tudi sam Občinski odbor SZDL v Trziču. V takih pogojih, kot dela sedaj je delo skoraj nemogoče, saj se štirje ljudje stiskajo le na nekaj kvadratnih metrih prostora. Stane se bo malo izboljšalo, ko bo dograjen prepotrebni nov zdravstveni dom v Trziču. Ko se bodo zdravstvene ustanove preselile v svojo zgradbo, potem kaže, da bo na razpolago okoli 20 pisarniških prostorov, ki bodo

vsaj delno rešili trenutno pomanjkanje pisarniških prostorov.

Pravijo, da je na vasi in v mestu precej problemov. Marsikaj bo še treba rešiti na področju kmetijstva, kot tudi na področju stanovanjskih skupnosti. Člani

SZDL se precej zanimajo za skrb za otroke, saj imajo v načrtu, da bodo s prostovoljnimi delom začeli graditi igrišča in nekatere, ki so že v gradnji še dokončali. Kaže pa, da so v zadnjem času vsi prebivalci tako na vasi kot v mestu precej bolj zainteresirani v kakšne namene se porabi denar. Seveda, v prvi vrsti potreb so v Trziču stanovanja in

pa nova šola, saj prostori v sedanjih šolah sploh več ne ustrezajo sodobnim načelom pouka.

Člani Socialistične zveze v Trziču prav tako mislijo na izobraževanje. Najprej bodo za vsa vodstva osnovnih organizacij SZDL pripravili predavanja iz kongresnega materiala, Delavska univerza pa bo pripravila predavanja za ostalo članstvo.

IZobraževanje v okviru Delavske univerze

Začetek šolskega leta postaja iz leta v leto vse širši pojem. Konec vročih poletnih dni ne

pomeni le začetek obveznega šolanja, temveč tudi nadaljevalnega izobraževanja za odrasle. Za izobraževanje odraslih v obliki raznih šol in tečajev pa sedaj skrbje delavske univerze, ki so v vseh občinah. Kranjska Delavska univerza je te dni že razpisala dva tečaja in eno šolo. Za strokovno usposobitev kadrov, ki so zaposleni v komercialnem oziroma računovodskem sektorju bo imela osnovne komercialne tečaje, in sicer: tečaj za organizacijo podjetij s korespondenco, tečaj za osnove knjigovodstva z gospodarskim računovodstvom, stenografski tečaj in strojepisni tečaj. Nadalje bo imela začetni angleški intenzivni tečaj po magnetofonski metodi in administrativno šolo za odrasle, ki naj usposobi administrativni kader za ustanove in podjetja. Šola bo imela dva semestra po 18 tednov, slušatelji pa bodo dobili z zaključnim izpitom tudi ustrezno diplomu o dovršeni redni dvoletni administrativni šoli.

Pričetek vseh tečajev kranjske Delavske univerze bo prijel do vključno 25. septembra v Delavskem domu, kjer ima Delavska univerza svoj sedež.

Brigada se je vrnila

V sredo, 31. avgusta, se je vrnila v Skofjo Loko mladinska delovna brigada, sestavljena iz mladincev in mladink škofjeloške občine. Brigada je bila mesec dni na izgradnji ceste Bratstva in enotnosti v Leskovcu. Bila je trikrat udarna in trikrat posebno pohvaljena. V brigadi je bilo proglašanih 17 udarnikov.

Franč V derdol novi predsednik ObLo Kamnik

KAMNIK — V soboto dopoldne je bila v Kamniku seja Občinskega ljudskega odbora na kateri so sprejeli 7 odlokov. Na seji je novi predsednik ObLo Kamnik Franc Vidervol prejel posle od dosedanjega predsednika Alfreda Janka

Otvoritev nove šole

Jutri, v nedeljo, 4. septembra ob 9. uri dopoldne, bo v Skofji Loki otvoritev nove vajenske šole. Nova šola je pravzaprav prizidek k osnovni šoli oziroma loški gimnaziji, tako da z njima tvori zaključeno celoto. Za Skofjo Loko je zgraditev nove šole velika pridobitev. Vajenska šola bo tako po 71. letih obstoja prvič dobila svoje lastno zgradbo. Nova šola bo služila učencem lesne stroke iz vsega okraja in učencem kovinske stroke iz občin Bohinj, Železniki in Skofja Loka. Učilnice so zelo sodobno opremljene, prav tako tudi delavnice. Delavnice kovinske stroke je v glavnem opremlila Loška tovarna hladilnikov. Z dograditvijo šole so dani vsi materialni pogoji za izvedbo šolske reforme tudi v vajenski šoli. Ob otvoritvi nove stavbe bo otvorjena tudi razstava, na kateri bodo vajenci lesne in kovinske stroke ter slušatelji tehniške šole — oddeleka za odrasle, razstavljali svoje izdelke. Prikazani bodo tudi pogoji za vstop v razne poklice.

Skrb vzgoji šolskih vodstev Ljudske mladine

Bohinj, 1. septembra. V okviru številnih letošnjih seminarjev, ki jih prireja za smotno vzgojo vodstev Ljudska mladina CK LMS v svojem mladinskem izobraževalnem centru v Bohinju, je bil sinoči zaključen desetdnevni seminar, namenjen šolskim vodstvom in predstavnikom občinskih komitejev LMS. Na seminarju, ki mu je prisostvovalo 43 mladih predstavnikov vodstev šolskih mladinskih komitejev ter občinskih forumov LMS, so razpravljali predvsem o aktualnih vprašanjih dela z mladino v času njenega obveznega šolanja.

OBRAZI IN POJAVI

NA TUJ RAČUN

Mlado dekle išče službo. Pravkar se je izučila. Kakšen je njen poklic pravzaprav niti ni važno, kajti to se dogaja povsod, v vseh poklicih. To je ena tistih „čudežnih formul“ za bogatenje privatnih obrtnikov.

Tri leta je kot vajenka opravljala vse posle pri mojstru. Od kvalificiranih do nekvalificiranih. Pošteno je delala za slabo nagrado. V tretjem letu ji je mojster plačeval le 3500 dinarjev na mesec. Delala pa je vse tako kot izučena delavka. Celo kako uro čez običajen delovnik. In sedaj, ko se je izučila ni več prostora zanjo v delavnici. Mojster bi jo moral plačati bolje — kot pomočnico. To pa ne „zmore“ ji je dejal, zato naj si poišče službo drugod. Mojster pa si je poiskal še drugega vajenca.

Taki pojavi niso osamljeni. Delovna zakonodaja je v tem pogledu močno pomanjkljiva in dopušta ta nečedna dejanja. Če bi se vajenec uprl — toda malo jih je, ki bi se upali upreti mojstru — bi lahko ostal na poslu še pol leta. Potem bi moral iti, kajti delodajalec je le pol leta po izčitvi dolžan obdržati delavca. Mar bi se tu res ne dalo storiti nekaj več za zaščito delavca, zaposlenega pri privatnikih?

Je pa še drugo vprašanje. Bolj kot doslej bi namreč kazalo razmišljati o novem sodobnem načinu vzgoje obrtniškega kadra tudi pri privatnikih. To bi bilo hitreje in ceneje. Hkerati pa bi lahko prav na ta način prepričali izkoriščanje tako imenovanih vajencev s strani mojstrov. Če v drugem letu uka, še boli pa v tretjem, dela vajenec praktično vse tisto, kar mora delati kvalificiran delavec. Manjka mu sicer izkušnje pa tudi nauči se v teh dveh letih še marsikaj. Toda v nobenem primeru vajenčeva nagrada ni ekvivalent za njegovo družbeno koristno delo, ki ga v tem obdobju opravlja.

Morda bo dekle, ki išče službo, lahko našlo zaposlitev. To je celo zelo verjetno, kajti povsod manjka delavcev. Toda, se bo mogla zaposliti na tistem delu, za katerega se je tri leta pripravljala? Tako bo spet začela znova. Vsa leta uka bodo vržena proč. Proč za njo samo, proč za vso našo družbo. In to samo zato, da je imel pri tem korist posameznik!

ABC

Križem po Golniku

KLUBSKI PROSTORI
GOLNIK — Na pobudo osnovne organizacije Socialistične zveze delovnega ljudstva in ostalih organizacij na Golniku, so prenovili staro hišo, v kateri imajo svoje klubske prostore. Za Golničane je to velikega pomena, saj se doslej prebivalci tega kraja niso imeli kje sestajati. Hkrati bodo ti prostori služili tudi za razvedrilo, saj bodo v eni izmed sob namestili televizijski sprejemnik, dnevno časopisje, knjige itd. V tej stavbi pa bo dobila svoje prostore tudi Ljudska tehnika na Golniku.

SE EN TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK
 Bolnišnica za tuberkulozo na Golniku, je v teh dneh nabavila še en televizijski sprejemnik za svoje paciente. Enega so imeli že prej, vendar je potreba pokazala, ker je veliko zanimanje za televizijo, da nabavijo še enega. Prav sedaj je ob televizijskih ekranih na Golniku precej gledalcev, ki si vsak večer pozno v noč ogledajo preneso olimpijskih iger.

LETOVANJE V PORTOROŽU
 Letos je z Golnika letovalo že precej uslužbencev iz Bolnice za tuberkulozo. Tu je sindikalna podružnica Bolnice kupila svoj počitniški dom v Portorožu, kjer se sedaj vsaki štirinajsti dni izmenja po 20 letoviščarjev. Do sedaj jih je letovalo na morju že okoli 120 Golničanov.

IN ŠPORTNA DEJAVNOST
 Nad rokometnim igriščem na Golniku se že zasvetile luči, tako da rokometiški lahko igrajo tudi nočne tekme. Se bolj prikladno pa je to za uslužbence iz Bolnišnice, ki se lahko razgibajo v večernih urah, medtem ko popoldne nimajo časa. Kmalu bodo na Golniku končana tudi ostala igrišča za odbojko, badminton in košarko. Seveda se na Golniku vse to naredili z zdru-

ženimi močmi vseh množičnih organizacij, precej pa je prispeval tudi sindikat Bolnišnice.

S TRENINGI SO ZE PRICELI
 Rokometiški in rokometiške golniškega Storiča so v teh dneh že pričeli z rednimi treningi, saj ni daleč več, ko se bo pričelo tekmovanje v ligah. Ženska ekipa bo letos prvič nastopala v I. republiški ženski rokometni ligi, moška ekipa pa bo igrala v gorenjski podzvezni ligi in bo nekoliko pomlajena. V teh dneh sta na Golniku zaključila skupne priprave za tekmovanje v republiški rokometni ligi tudi ljubljanski Slovan z ženske in moške ekipo in kranjska Mladost z žensko ekipo. Prav tako pa je na Golniku, Gorenjska rokometna podzveza organizirala vaditeljski in sodniški tečaj.

-viš

KORISTNA PRIDOBITEV

Solska vrata so se odprla. V ponedeljek, se bo začelo zares. Ko smo v teh dneh obiskali več šol na Gorenjskem, so povsod belili in pospravljali, da bi bilo do časa vse nared.

V Zeleznikih smo se razgovarjali z upraviteljem šole tovarišem Kežjarjem o težavah pred začetkom šolskega leta.

»Na naši šoli,« je dejal tovariš Kežjar, »je stanje kar zadovoljivo. Manjka nam le germanisti. Mnogo slabše pa je na ostalih šolah v občini. Za sedaj še nimamo učiteljev v Sorci, Zalem Logu, Martinju vrhu, Luši, Lenartu in Bu-

koviščem. Ker je povsem nemogoče vključiti učence iz teh šol v druge šole, bomo skupaj z očajem morali najti vsaj zaslon rešitev, kajti v nobenem primeru ne bi smeli dopustiti, da bi ti otroci ostali brez šolskega pouka. Prihodnje leto bo položaj že boljši, kajti občinski ljudski odbor štipendira 17 učiteljskihnikov, od teh bodo 4 prihodne leto že končali šolanje.

»Kako pa je s preskrbo s šolskimi knjigami in potrebščinami?« nas je zanimalo, kajti v Zeleznikih doslej še nimajo knjigarne in papirnice.

»S tem so vsako leto vel-

ke težave. Težave so že v tem, ker učbeniki zelo neredno izhajajo. Se posebej pa je težko vsakemu učencu posebej hoditi ob začetku šolskega leta v Skofjo Loko ali celo v Kranj po knjige in druge šolske potrebščine. Ker mnogi učenci niso imeli prilike, da bi si sami preskrbeli vse potrebno za šolo, smo morali mi zbrati denar in pošiljati ljudi nakupovat knjige, zveske in drugo. To je samo motilo redni pouk.

Med letom so učenci sicer lahko nabavili zveske v špecijski trgovini, vendar tu ni ravno najprimernejši prostor za prodajo teh stvari, razen tega pa je bila - povsem ra-

zumljivo — izbira dokaj majhna.

Zategadelj vsi na šoli prav toplo pozdravljamo pobudo časopisnega podjetja Gorenjski tisk, da odpre pri nas v Zeleznikih specializirano trgovino s papirjem, knjigami in drugimi šolskimi ter pisarniškimi potrebščinami. To bi nam prihranilo mnogo potov in skrbi.

Razen navedenih predmetov bi v novi trgovini lahko prodajali tudi lažje leposlovje, ki bi mnogim pomenilo prvi korak k resnejši literaturi. Tudi vsi slovenski časopisi in revije bi morali biti vedno na razpolago, za začetek vsaj v manjših količinah. Doslej smo bili za to prikrajšani. Kupiti si lahko edino-*TT*-, in sicer v gostilni.

Zvedeli smo...

△ **ObLo Skofja Loka** je občinskemu strelskemu odboru dodelil 150.000 dinarjev. To pa je odločno premalo, če pomislimo, da mora ta organ finančno vzdrževati 4 strelske družine in 3 sekcije. Vendar so ta sredstva za 50.000 din večja kot lani.

△ **Gradnja nove osnovne šole** na Planini ne gre tako hitro, kakor bi bilo želeli, zaradi težav dohabe gradbenega materiala, to predvsem cementsa, vendar so dela že v tretji fazi skoro končana. Predvideva se, da bo šola končana za občinski praznik leta 1971.

△ **Na osnovni šoli** v Senčurju bodo letos prvič uvedli tudi 8. razred. Zato je bil na zadnji seji Sveta za šolstvo občine Kranj sprejet sklep, da se vsi učenci iz tega področja, ki so hodili v 7. razred v Kranj prešolajo v Senčur.

△ **Delovni kolektiv Inštituta** za elektrovezve Ljubljana ima že nekaj časa na Krvavcu svoj počitniški dom, ki se ga v glavnem poslužujejo tako, da hkrati letujeta dve družini.

△ **V Kamniku** je lani gledalo filmske predstave 121.363 obiskovalcev ali povprečno 1145 vsak film. Predvajali so 108 filmov, med temi 19 domačih.

△ **V Mengju** gradijo 3 tovarniški obrati ob Kidričevih cesti petnadestropno stolpnico, v kateri bodo stanovalnja za uslužbence, v prtiličju pa trgovine.

△ **V Kamniku** so povezali tovarno Titan in Domžalsko cesto do gostilne Bevc s široko asfaltno cesto.

△ **V Lazah** v Tuhinjski dolini so pri gradnji Zdruznega doma začeli že z notranjo ureditvijo prostorov.

△ **V Kamniku** je bilo v letošnji poletni sezoni več promenadnih koncertov godbe Solidarnosti pod vodstvom novega kapelnika Viktorja Mihelčiča.

△ **Pred nedavnim je umrl** v Kamniku ravnatelj Mestne hranilnice in delovni član mnogih političnih organizacij tov. Alojz Bizjak. Pokopali so ga preteklo soboto ob veliki udeležbi Kamničanov.

△ **V tovarni Titan v Kamniku** bo 3. septembra ustanovni občni zbor Kluba mladih proizvajalcev.

5 kilometrov bližje do Radovljice

BESNICA — V avgustu so pričeli delavci Vodne skupnosti za Gorenjsko preurejati cesto III. reda iz Rakovice proti Besnici. Tu gre za prestavitve ceste iz desne strani železniške proge na levo stran pri železniški postaji v Besnici v skupni dolžini 750 m. Za to delo so se odločili iz več razlogov. Nedvomno pa je glavni vzrok ta, ker je reka Sava pogosto preplavljala cesto in jo razkopavala. Cesta je bila, tudi nepregledna in pogostokrat zaprta, ker je dvakrat prečkala progoto. Razen tega bo nova trasa nekoliko krajša in cesta precej širša, tako da bo sposobna za vsak avtomobilski promet. Dela na novi trasi so zelo težavna, ker bodo morali izravnati hrib in z-

Treba bo več povezave

GOLNIK — Pred kratkim je imela osnovna organizacija LMS Golnik svojo redno sejo, ki ji je prisostvoval tudi predstavnik Občinskega komiteja LMS Kranj

Zvonko Starc. Med drugim so obravnavali številne probleme in podatke o delu aktiva. Ugotovili so, da je delo organizacije dokaj dobro, zlasti na političnem, športnem in kulturnem področju. Vse prenelo pa je mladina delala za nepretek na vaši. Kaže, da se je premalo povezala s kmetijsko zadrujo. Sodelovanje med kmetijsko zadrujo in mladino sploh ni, saj ni v upravni odbor nobenega mladince. Škelenji so, da bodo obnovili sodelovanje mgd mladinsko organizacijo Iskre in Golnika, razen tega pa bodo pričeli s pripravi na kulturno zabavno življenje mladine itd.

njegovo zemljo zasuti valovito zemljišče, tako da bo nova cesta povsem ravna. V načrtu imajo tudi, da bodo razširili cesto še proti Podnartu v dolžini 2500 m. Tako bo možno priti z vsemi motornimi vozili preko Besnice v Podnart in naprej preko Kamne Gorice v Radovljico po skoraj 5 kilometrov krajši poti kot če bi vozili po cesti I. reda Kranj-Radovljica. Ta cesta bo imela tudi to prednost, ker bo razbremenila precejšen promet na cesti I. reda. —an

PRAZNIK VAJENCEV V CERKLJAH
CERKLJE — Preteklo nedeljo, 28. avgusta, so se v Cerkljah zbrali številni vajenci, ki so obiskovali tamkajšnje vajeniško šolo, da dostojno zaključijo obstoj te šole. Ta se bo namreč z novimi šolskimi letom vključila v Vajeniško šolo v Kranju. Vajenci pa se bodo šolali v Trzinu, Šk. Loku in Kranju. Po slovesni prireditvi so napravili tudi izlet na Jezerko.

NA JESENISKEM KOPALIŠČU PO VEČ TISOČ KOPALCEV

JESENICE — Ze vs avgust od otvoritve je bilo jeseniško kopaliliče lepo obiskano, in mnoge hladno vreme niti ni motilo. Prav toplejše vreme, ki je nastopilo v zadnjem tednu, pa privablja na kopaliliče dnevno tudi po več tisoč kopalcev. Bazen do globine 41 m je nabit da v njem ni niti možno plavati in le nekoliko boljše je v globokem delu bazena. Zato je nujno, da bo otroški bazen skoraj doigran, kajti sedaj so tudi najmlajši seveda s starši vred v velikem bazenu.

MOSTOVI NA GORENJSKEM

Na cesti I. reda je osem lesenih mostov, ki pa dopuščajo le do 10 ton obremenitve, kar praktično izključuje vse težje tovorni in avtomobilski promet. Razen tega pa sta na tej cesti dva (Bistrica in Moste) tako slaba, da jih je uprava za ceste LRS preuredila za enosmerni promet. Na cestah II. reda je 28 lesenih mostov. Tudi ti so zelo slabi in je njihova dovoljena obremenitev od 3 do 8 ton. Kljub takšnemu stanju in označbi dovoljene obremenitve se preko teh mostov še vedno odvija ves tovorni in potniški promet. Na cestah III. reda je 28 lesenih mostov. Stanje na njih pa je mnogo bolj ugodno in je v Podnartu most v zelo slabem stanju. Za mostove na cestah IV. reda pa ni točnih podatkov, ugotovljeno je le, da jih je kakih 50 % v zelo slabem stanju. —an

MLADINSKA ORGANIZACIJA V PODOBLICI JE MARLJIVA

PODBLICA — Tudi v Podblici imajo že nekaj časa svojo mladinsko organizacijo, ki šteje 34 mladincev in mladink. V to so vključeni tudi mladinci in mladinke iz Nemilj. V zadnjem času so organizirali več ponovnih izletov. Obiskali so Rativočev. Jamnik, zadnji izlet pa je bil v Belo, kjer so imeli tudi prijateljsko srečanje. Pohvaliti je treba aktiv, ker je letos organiziral za mlada dekleta enomesečni kuharski tečaj, ki gaje obiskovalo 13 mladink. Lete so se naučile skraj vseh potrebnih gospodinjstev.

PRECEJSNJE ZANIMANJE ZA TELEVIZIJSKE ODDAJE

JESENICE — Za olimpijske igre v Rimu je na Jesenicah izredno zanimanje. Vsi javni televizijski sprejemniki imajo vsako popoldne polno obiskovalcev. Društvo inženirjev in tehnikov, ki ima sprejemnik v klubskih prostorih Kazine, je moralo zato izdati celo posebne dovolilnice in vpeljati stražo pri vhodu sprito prevelikega navala

ČEZ TRI TEDNE

Turistično društvo in druge organizacije v Bohinju so se že začele pripravljati za tradicionalni Kravji bal, ki bo pri Zlatotorogu ob Jezeru čez tri tedne, v nedeljo, 25. septembra. — Te prireditve so znane že iz prevoine. V zadnjih letih pa so vse bolj obiskane. Lani je bilo že preko 20.000 udeležencev. Zato skušajo organizatorji letos še bolj izpopolniti in razširiti program te prireditve.

KAMNICANI NA IZLETU

KAMNIK — Turistično društvo v Kamniku je nagradilo vse posetnike stanovanj, ki zadnja leta prizadevno urejujejo zunanost svojih hiš in vrtov s cvetjem Organiziralo je izlet na Gorenjsko Kamničani so obiskali Kropo in si ogledali njene znamenitosti in starodavno zbirjarištvu, ki so ga vse do srede prejšnjega stoletja Kamničani posneli v svoji delavnici

500 prostovoljnih ur

KOKRICA — Mladinski aktiv na Kokrici je še zelo mlad saj je bil ustanovljen med zadnjimi v kranjski občini. Toda delo aktiva je pohvalno, čeprav je bilo nekaj časa v aktivu mrtvilo. Omeniti je treba, da so mladinci sodelovali na vseh delovnih akcijah, pri adaptacijskih delih na Zdruznem domu, pri gradnji novega gasilskega doma in pri pripravi za praznovanje Dneva borca ter pri tem opravili 500 prostovoljnih delovnih ur. Razen tega so organizirali tudi izlet aktiva v Begunje in si tam ogledali zanimivosti iz NOB. —an

Kulturno sodelovanje

JESENICE — Prihodnje sobote odputujejo Jeseniški Svobodni, člani ansambla narodnih plesov in pesmi na trodnevno turnejo po Slovenskem Korškem. Kot gost Slovenske svetovne zveze v Celovcu bodo nastopali v Globasnici, v Tschögljah, na Reki in na Bruch.

REKORDEN OBISK NA BLEJSKEM GRADU

BLED — Odkar se blejski grad uredil tako lepo in mikavno, nenehno raste zanimanje za to najlepše turistično točko v neposredni bližini Bleda. Obiskovalcev, ki si želijo razvedlati po blejski okoli in hočejo spoznati zgodovinsko posebnost z urejenim muzejem, je iz leta v leto več. Obisk v letošnjem letu je dosegel največji. Medtem ko si lani ogledalo muzej 31.600 ljudi, se je letos ta številka povečala na nad 55.000 obiskovalcev.

JUTRI PRIDE NA JESENICE 400 RUDARJEV IZ LASKEGA

Jesenice — Svet svobod in prostovnih društev občine Laško organizira že nekaj let članstvo Svobode Laško izlete v večje kraje. Obiskali so že Rab, Novo Gorico in Velenje, letos pa bodo obiskali Jesenice in Bled. Okoli 400 do 500 rudarjev, članom Laške Svobode, ki pridejo jutri ob 8.30 uri s posebnim vlakom na Jesenice, bo priredila Svoboda Jesenice sprejem na železniški postaji. S postaje bo krenila potovorka pred Cufarjevo gledališče, kjer bodo priredili gostje enourni kulturni program. Program bodo izvajali godba na pihala, moški in mešani pevski zbor ter tamburaški orkester. —an

Za boljšo orientacijo po Bledu in okolici

BLED — Številno v privatnih turističnih sobah se je v letošnji sezoni v primerjavi z lansko precej povečalo. Temu je nedvomno vzrok boljše evidenc in organizacija oddajanja sob privatnikom. Oddajna služba vodi letos po pripojitvi bivše potovalne agencije Triglav le eno podjetje, in sicer Kompas na Bledu. Pomanjkljivost pri oddajanju privatnih turističnih sob pa še vedno obstaja v tem, ker se gostje potem, ko jih že napolijo k privatniku spričo slabe orientacije in brez pravih označb ulic in naselij težko znajdejo. Občinski ljudski odbor Bled je že sprejel sklep o novem poimenovanju cest in ulic ter o numeraciji hiš. Ko bo ta zadeva dokončno urejena, se bo stanje v tem pogledu nedvomno precej zboljšalo. Veliko pa bi za boljšo orientacijo po Bledu in okolici pomagal pregleden orientacijski zemljevid z označbami ulic, naselij, gostišč in hotelov, hiš

Delovni uspehi mladinskih brigad

V četrtletju sta zaključili enomesečni delovni akciji pri gradnji osrednjega športnega stadiona v Kranju III. štajerska celjska MDB XIV. divizije in IV. kranjska MDB —Ivo Slavec-Je-

kel-, ki sta v razmeroma kratkem obdobju dosegli prav lepe delovne uspehe, kar velja še posebej za Celjane, ki so pod vodstvom komandanta Fredija Božiča bili poleg specialne pohvale brigadnega naselja deležni še treh udarniških priznanj. Tudi Kranjčani so zabeležili v svojih prizadevanjih solidne uspehe, saj so bili celo štirikrat udarni. Po mnenju pristojnih forumov mladinskega naselja —Franc Vodnadajevali zemljska dela pri izpivec- bodo po odhodu brigad gradnji športnega stadiona, ki bodo predvidoma zaključena do 29. novembra, Dneva republike, gojenci kranjskih srednjih in strokovnih šol, ki bodo s svojimi deli sodelovali vsak po teden dni.

V BOHINJU 6 STANOVANJ

Na seji upravnega odbora Sklada za stanovanjsko gradnjo v Bohinju so pred dnevi razpravljali o sredstvih, ki so letos na razpolago za to dejavnost. — V celoti bo letos manj sredstev v skladu kot lani, dasi bo znašala samo hišnina (najemnina stanovanj) približno 6 milijonov dinarjev. Ker so letos porabili še 12 milijonov dinarjev ostalih iz lanskega sklada, bodo vendar sredstva zadostovala. Skupno bodo letos tam oposedli za vselitev 6 stanovanj: 2 v prostorih šole, 4 pa pri tako imenovanem »tunelu-

25.000 KOPALCEV NA SORI

SORA — Lepo sočno in toplo vreme je v nedeljo privabilo na kopanje na Sori rekordno število kopalcev. Od Skofje Loke do Medved je bilo okoli 25.000 ljudi, največ iz Ljubljane in Kranja. To je prav gotovo največje število kopalcev letos na Sori.

V skladu z asfaltiranjem in preurejanjem cest se čuti po naših krajih tudi velika potreba o servisnih delavnicah in drugih službah, ki jih zahteva sodni turizem. Na sliki: Čeprav ob koncu sezone, vendar bo m. rskoga razveselila nova bencinska črpalka, ki jo končujejo v Bohinjski Bistrici.

Kam v nedeljo?

Kranj — Ob 19. uri v soboto prvenstvena košarkaška tekma republiške lige Triglav: Branik. **Ziri** — Gorenjsko prvenstvo v judu. **Cerklje** — V Zalogu pri Cerkljah se bo začel plesni tečaj, kjer bo na sporedu tudi pouk »bongi-vongi-ja«. Začetek bo ob

14.30 uri v telovadnici. **Besnica** — Turistično društvo Besnica priredi v nedeljo veliko tradicionalno zabavo ob slapu Šumu, kjer bodo igrali Veseli Kranjčani. **Podbrdo** — Ob 11. uri bo Planinsko društvo Podbrdo odprlo planinsko kočjo na Črni pusti.

Izgubljena tradicija

»Holcar 'ma šest otrok, moke pa ni za 'n cmok. Holcar, holcar, holcar! Holcar pa mora bit' moj...«

Tu pa tam po dolini so se oglasile sirene. Iz tovarniških dimnikov se je valil črn dim. Ura je bila šest in poletno jutro se je bilo že zdavnaj razgubilo. Delavci so prišli za brusilnice, za kladiva in deta.

Mi pa smo bili v gozdu, visoko nad dolino. Tu je življenje začelo že prej in preznojne srajce so se že sušile na jutranjem soncu. Tu ni sirene ne

Poleti, kadar je lepo vreme je tukaj na Pokljuki kar prijetno, pravi Terezija Kozar. Toda pozimi!

dima. Kolektiv, približno 1400 delavcev je razkropljen čez Pokljuko, Jelovico do obronkov Kamniških planin. Nad 22 milijonov kubičnih metrov lesa je tod. Celo po obširnih ravninah od Udenboršta tja do Senčurja in Reteč se bogotijo črni gozdovi. Toda vse to bogastvo ne smejo sekati kar tako. Niti 400 tisoč metrov letno, kolikor je prirastek. - Kljub temu daje gozdno gospodarstvo letno do 4 milijarde dinarjev vrednosti.

Včasih, ko še ni bilo dimnikov in sirene po dolini, je bil glavni zaslužek v gozdu. Gostilničarji so živeli in bogateli malone samo od »furmanov« in »holcarjev«. Dekleta so se jih zelo rada oprjela.

Dandanes ti poklici izumirajo. Tradicija iz davnih časov se zelo hitro izgublja. Sinovi nekdanjih ponosnih drvarjev iz Gorjush, Gorij in Sorice so zaposleni v tovarnah. Tradicijo gorenjskih gozdarjev prevzemajo mladi fantje iz Prekmurja, Bosne, Dalmacije. Prenekateri od teh še sploh ni videl gozdov. Z ne-

gotovostjo in previdnostjo prilejajo v roke cepin, sekuro in žago. Kadar pa sneg pobeli košate vrhove visokih jelk, se v večini poslavljajo od gozdov in gozdarstva sploh. Redki so delavci, ki delajo po več let v gozdarstvu. Nobena dejavnost ni ma tolike fluktuacije, tako menjanje delavstva, kot prav gozdarstvo. Celo v gradbeništvu je bolje.

AVTOBUS IZ JELENDOLA

Jelendol nad Tržičem je bil že od nekdaj znan po večjih in krepkih gozdarjih. Tudi zdaj je tamkaj gozdarstvo na višku. - Toda malokdo izmed domačinov je še v tem poklicu. Mladim fantom pa še na misel ne pride, da bi nadaljevali tradicijo gozdarstva. Nekdanji tamkajšnji dvor preurejujejo v stanovanja za gozdne delavce, ki so prišli iz Prekmurja in Bosne. Nad 27 milijonov dinarjev so namenili za ta dela in obetajo 16 stanovanj. Toda čez leto, dve... Tudi njih bo morda poznejše življenje vleklo v tržiške tovarne in drugam.

Ko se je zjutraj ustaval v Tržiču avtobus iz Jelendola - je kakih 50 delavcev in delavk izstopilo in se potem porazgubilo po raznih podjetjih. - Starejši možak je bil dolga leta gozdni delavec. Tako so pojasnjevali drugi.

»Kako, da sedaj raje hodite v tovarno? Zakaj ste zapustili svoj stari poklic?« smo ga pobarali.

Ni bil pripravljen na razgovor. Tudi mudilo se mu je. Toda vendar:

»Dosti sem se jaz namučil po gošči. Naj gredo pa drugi. Prestar sem že za to. Kdo bi vzdr-

Tudi v Zgornjih Gorjah pri Bledu so zgradili dve stanovanjski hiši za gozdne delavce. Toda otroke, ki se igrajo na dvorišču, zaenkrat še prav nič ne mika Pokljuka in gozdarstvo

žal dež in mraz; pa plezati vsako jutro v hrib! Avtobus me odpelje izpred praga, nobenega dneva mi ne vzame vreme in popoldne sem lepo že doma.«

POZIMI NI MOC

Pokljuka. Mimogrede smo se ustavili v Gorjushah. Malo delavcev iz te vasi dela v gozdu. Tako imenovani »furmani« so izginiti, ker dandanes je tam široka cesta in les prevažajo težki tovornjaki s prikolicami. Delo v gozdu pa se tako ne spleča. Tako je tolmačil eden izmed domačinov.

»Kako, da se ne spleča? Zakaj pa se spleča drugim?« »Oni dobijo terenski dodatek, ki ga mi ne bi dobili. To je lepih 300 dinarjev na dan, se pravi kakih 8 tisočev na mesec. To je pa že nekaj. Mi pa... Čeprav znamo delati v gozdu, imamo tudi svoje hiše in vse. Druge pa iščejo naokrog, jih prevažajo, jim delajo stanovanja, še preden se privadijo delu pa gredo nazaj in stvar se začne znova.«

Ni več nismo spraševali. Preveč je že povedal možak, povedal odkrito in preudarno. Zato smo se raje začeli pogovarjati o vzdržljivosti lesene in žgane strehe in podobno.

Dober kilometer pred Mrzlim studencem smo se srečali s prvotno skupino delavcev. S traktorjem so vlečili les k cesti. - Kar po 4 do 5 metrov naenkrat lahko naložijo. Koliko hitreje gre to kot včasih s konjem! - Tehnika, čeprav počasi, vendar prodira tudi v gozdarstvo. Pri Mrzlem studencu smo si ogledali hišice gozdnih delavcev. - Tamkaj je tudi menza.

Hišice so bile seveda prazne, kajti v tistem popoldanskem času so bili vsi na delu. Samo Te-

rezijo Kozar smo našli tam. Večina delavcev je iz Prekmurja, pravi ona. Tudi ona je od tamkaj - iz Boreč pri Murski Soboti. Lani aprila je prvič prišla tu na Pokljuko. Tudi njen mož je tu zaposlen. Ona dela

Toda danes te primerjave niso pravilne. Zahteve delavcev so zmeraj večje.

Nanič Rašid je pred kratkim prišel iz Bihaca. Lani je bil z mladinsko brigado na avtocesti. Pet jih je prišlo iz njegove-

Mehanizacija bo v prihodnosti lahko največ prispevala k povečanju delovne storilnosti in tudi prijemkov gozdnim delavcem. Hkrati postaja delo prijetnejše in lažje. Na sliki: vlačilec na Pokljuki

tudi v gozdu: zasluži po 600 do 700 dinarjev na dan. Seveda delajo po 10 ali tudi več ur.

Pozimi pa tu ni moč biti, je povedala Terezija. Kadar bo začelo snežiti, bo šla domov in se morda, če ne bo drugače, vrnila spet spomladi.

ČE NE BO DRUGAČE

Na Jelovico je malone več prometa kot v Kropo ali Zeleznike in prvi voznik tovarnjaka je brez besede samo prijazno pokimal in pokazal na prostor zadaj za kabino.

Rovtarija je pravo naselje gozdnih delavcev. Tam je lepa menza, kjer sta dve kuharici iz Prekmurja pravkar pripravljali kosilo: juha, testenine s prikuho, veliko sveže solate, ki se je kar svetila od olja. Drugo deklet, prav tako iz Prekmurja, ki pere in pospravlja delavcem, je pokazala urejeno pralnico in kopalnico s tušem. Misli so nehotte zbežale nazaj, v nekdanja predvojna leta, ko se za gozdne delavce nihče ni zmenil, kaj jedo, kje spijo in podobno. Sami so si kuhali polento trikrat na dan in spali pod lubjem.

ga kraja. Tu ni dolgočas. Zvečer poslušajo radio. Zlasti rezultate olimpiade iz Rima. V kino lahko gredo ob nedeljah v Bistrico. Seveda je to daleč.

Tudi Peter Lukač iz Sunja pri Splitu se ne pritožuje. Hrana, bivališče in tudi zaslužek - vse še gre. Toda sedaj v septembru mora domov. Veseli se sedanjega sonca in upa, da bo trgatav na njegovem vinogradu dokaj bogata.

»Boš še prišel na Jelovico prihodnje leto?«

»Ne vem, če še pridem,« je odvrnil z dokajšnjo mero previdnosti.

Prav podobno so povedali in govorili o življenju, o zaslužku in o razvedrilu na Jelovico drugi delavci iz Prekmurja, iz Loke, iz Bukovega in od drugih. Večina njih so prišli v gozdarstvo le zaradi trenutne potrebe; ker pri njih ni tovarn, kot je zlasti dejal fant iz Bihaca in oni iz Sunja. Če bodo še drugo leto prišli je pa stvar časa in premisleka. Če ne bo drugače.

Zakaj? Hkrati so delavel veliko povedali tudi o nagrajevanju in zaslužku, o tem, kako so jih bolele roke in rebra v začetku, dokler se niso utrdili itd.

Ko smo se po vseh obiskih in razgovorih z gozdnimi delavci vrnili iz Bohinja proti Kranju so se porajale razne misli o tem problemu.

So mar res samo tovarniški dimniki in sirene po dolinah krive, da dandanes ne dobimo delavcev za gozdarstvo? - Ni morda okosteneli način nagrajanja v industriji? - Nismo mar podcenjevali vrednost ozioroma težino dela v gozdu? Za-

KAJ BO Z DOMOM?

Zadnji trakt Zadružnega doma v Češnjici še vedno ni dograjen. Trenutno je v njem sicer urejeno zasilno skladišče, toda gole stene, ki stoje že deveto leto, je začel že razjedati zob časa. Posamezniki celo trdijo, da se zaradi slabega gradbenega materiala ne bo dalo doma dograditi. Hkrati se niti še ne ve, čemu naj bi sploh ti prostori služili.

Nekateri se ogrevajo, naj bi v domu uredili kino-dvorano, drugi pa so mnenja, da bi bili dve - v Češnjici in v Zeleznikih odveč in bi bilo zategadelj bolje nedograjeni trakt Zadružnega doma porabiti v kakšne druge namene.

Naj bo tako ali drugače - čas bi bil, da ta večni kamen spotiše na zborih volivcev končno že vendarle črtajo z dnevnega reda!

kaj za to delo lahko dobimo samo še posamezne delavce iz industrijsko nerazvitih krajev? - Toda tem je treba postaviti stavevanja delno kriv, da se domači, izkušeni delavci raje zanovnanja, in kdo naj zagotovi,

da bodo oni stalni gozdni delavci? Elasticnejše in vzpodbudnejše nagrajevanje in več skrbni za življenjske razmere teh delavcev bo vsekakor v prihodnje moralo izravnavati sedanje razlike in napraviti »holcarje« prav tako privlačno kot tovarno. - Prav tako lepo, kot je bilo to v nekdanjih časih.

K. Makuc

Gospodarske vesti

● Nova tovarna za ravno steklo. V Prilepu bodo pričeli graditi tovarno ravnega stekla. Predvidevajo, da bo proizvodnja ravnega stekla v tovarni dosegla 6.300.000 m². Izdelovali bodo steklo v debelini od 2 do 20 mm. Potrebne investicije za tovarno bodo znašale več kot 3 milijarde din. Pri tem so všteti stroški za graditev kot tudi za opremo.

● Nova tovarna papirne konfekcije v Bosni. V Bosanski Dubici so pred kratkim dogradili objekte nove tovarne papirne konfekcije. Stroje v tovarni bodo montirali do konca leta. Ko bo tovarna začela redno obratovati, bo proizvajala letno 3000 ton papirno-konfekcijskih izdelkov.

● Dubrovnik je obiskalo v sedmih mesecih 40 inozemskih potniških ladij. V minulih sedmih mesecih je Dubrovnik obiskalo rekordno število velikih inozemskih turističnih ladij, ki so se na svojih krožnih potovanjih po Sredozemlju ustavile tudi v Dubrovniku. Samo z 18 ladjami je prišlo v Dubrovnik 11.000 inozemskih turistov, ki so ostali v mestu en ali dva dni. Samo v aprilu je 14 ladij prepeljalo 3000 turistov iz raznih držav.

● Rekordna tranzit v reški luki. V prvih sedmih mesecih letos je znašal tranzitni promet v reški luki 819.000 ton, kar je za 350.000 ton več kot v istem razdobju lani. Strokovnjaki reške luke poudarjajo, da bo rekordni promet milijon ton, ki je bil dosežen predlanskim, letos znatno presežen, saj so dani za to vsi pogoji. V tranzitnem prometu je letos na prvem mestu Avstrija, za njo pa Češkoslovaška in Madžarska.

● Večja proizvodnja cementa. Nedavno je bil odobren investicijski program za graditev tovarne cementa v Zlatci pri Titogradu. Zmogljivost tovarne naj bi znašala 125.000 ton cementa letno. Predvidevajo, da bi z redno proizvodnjo cementa v tovarni lahko pričeli v letu 1962.

Živahna komunalna dejavnost

V Železnikih gradijo transformator - Začetek del na novem bloku pri Zdravstvenem domu - V kratkem bo odprta nova papirnica

Železniki in vsa ostala naselja v Selški dolini počasi dobivajo novo lice. Razen novih industrijskih obratov in podjetij, je vsak dan več novih stanovanjskih stavb in drugih objektov, potrebnih za razvoj kulturno-prosvetnih, zdravstvenih in drugih služb v komuni.

Pravkar so v zgornjem delu gradili nov transformator. - Transformator potrebujejo zaradi rekonstrukcije električnega omrežja.

Nova mostova

Cesto v Selško dolino, ki so jo lani asfaltirali, sedaj moder-

PROSLAVE V TITANU
KAMNIK - Tovarna Titan v Kamniku je v času od 23. avgusta do 12. septembra organizirala za proslavo 10-letnice delavskega samoupravljanja vrsto kulturnih in športnih prireditev na katerih sodelujejo vsi kamniški obrati. Po vaji vseh gasilskih enot je bilo v ponedeljek tekmovanje v streljanju z zračno puško in v namiznem tenisu. V torek so ženske ekipe tekmovale v odbojki, moške pa v baliboksu, v sredo je bilo množično tekmovanje v streljanju, v četrtek pa šahovski brzoturnir in tekmovanje v kroganju. Včeraj je bil patrolni tek, danes pa bo zborovanje članov kolektiva tovarne Titan pred splošno sejo in prevzemu podjetja v upravljanje.

omrežja. Doslej so bili Železniki priključeni na manjšo električno centralo, ki je bila zgrajena v glavnem za potrebe lesnega industrijskega podjetja Češnjica. Zato je bil tok zelo šibek. Preko novega transformatorja pa se bodo vključili v omrežje elektroskupnosti Slovenije in bodo imeli mnogo boljše tok. - Zaradi prekopitve na to novo omrežje je bil spomladi že dograjen transformator za spodnji del Železnikov.

V septembru bodo v Železnikih dogradili večjo stavbo, v kateri bodo uredili prostore za

postajo Ljudske milice in občinski referat za nar. obrambo. Razen tega bodo v stavbi še 4 stanovanja. V tem mesecu bodo odprli nasproti stavbe Obč. ljudskega odbora novo urejeno papirnico, ki bo hkrati podružnica »Glasa Gorenjske« za železnico občino. - Prostore ureja časopisno podjetje »Gorenjski tisk«.

Zdravstveni dom v Železnikih bodo odprli na Dan republike - 29. novembra. V teh dneh pa so začeli ob domu z izkopom temeljev za nov stanovanjski blok za zdravstveno osebje.

Več domačih kot tujih gostov na Bledu

BLED - Turistična sezona na Bledu je doživela svoj višek v obisku domačih in tujih gostov letos, prav tako kot lani v prvi polovici avgusta. Največje število gostov oziroma nočnin so letos zabeležili 7. avgusta. Ta dan je bilo na Bledu 2.423 turistov, lani pa so največji obisk registrirali 11. avgusta, ko je bilo na Bledu 2.448 gostov.

Skupne število domačih in tujih gostov ni dosti manjše od lanskega, precej manj pa je tujih obiskovalcev kot lani. To nam najboljši zgovorno dokazuje

obisk gostov iz tujih dežel v mesecu juliju, ko je bilo na Bledu 15.260 nočitev v istem razdobju lani pa 25.080 nočitev. Približno ista slika je v mesecu avgustu. Domačih gostov je vseskozi nekaj več kot tujih v primerjavi z lanskim letom. Iz te hištevilk je razvidno, da je domači turistični promet precej napredoval, pri tem pa se je seveda število tujih obiskovalcev občutno zmanjšalo. Skupni obisk pa se bo po doslednih ugotovitvah in rezultatih ne bo bistveno razlikoval od obiska v lanski sezoni. -Jb

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM
Motorno kolo Tomos Galeb - kot novo, že registrirano, prodam. Ogled v Opremi, Kranj 3284

Osební avto v dobrem stanju prodam. Ogled v nedeljo, 4. septembra od 8. do 12. ure na parkirnem prostoru pred Železarno Jesenice 3288

Prodám italijan. moped na 3 prestave, znamke Marini Franco. - Miro Behtar, Volko 73, Senčur 3234

Prodám tovarniško nov magnetofon "Grundig" TK 20. - Naslov v oglasnem oddelku 3303

Prodám kravo, ki bo prvič letela. Suha 24, Kranj 3304

Zelo ugodno prodám moped in lovsko puško Hamerles. - Interesenti naj se obrnejo na naslov: Sempeterska 42, Stražišče, Kranj 3305

Prodám skoraj nov sadni mlin in dva pluga - eden je obračalniki. V zameno vzamem železno njijsko brano (dvojno). - Jože Peternel, Mošnje 22, Brezje na Gorenjskem 3306

Hiša v bližini Sk. Loke naprda. Naslov v ogl. odd. 3307

Ugodno prodám klavir. Poizve se Bečanova 6, Tržič 3308

Prodám lepo, malo rabljeno kuhinjsko pohištvo. Poizve se Andrej Ogris, Trojarjeva št. 9, Kranj 3310

Fiat 500 C, dobro ohranjen, ugodno prodám. Klanc 29, Komenda 3312

Prodám rezervoar in krilno črpalko za hišni vodovod. Iglidar, Godešič 73, Sk. Loka 3313

Prodám rabljene plohe 11,2 metra. Naslov v oglasnem odd. 3314

Varilni avtoagencijski aparat - poceni prodám zaradi opustitve obrti. Zg. Bitnje 103 3315

Prodám jedilni kot v dobrem stanju. Naslov v oglasnem odd. 3316

Prodám 8 mesecev brejo telico. Partizanska 38, Kranj 3317

Prodám Lambretto LI 150 cm s prevoženimi 6000 km. - Franc Jenko, Valburga 18, Smlednik 3318

Kitaro - električno, solo gibson za 18.000 din prodám. Ogled v kranjski kom. trgovini 3319

Sivalni stroj "Grinater" dobro ohranjen prodám. Poženik št. 8, Cerklje 3320

Prodám Singer z dolgim čolnikom. Naslov v ogl. odd. 3321

Prodám 4 m bukovih drv. - Naslov v ogl. odd. 3322

Prodám parcelo na Kor. cesti z raven Pecivnika. - Cena primerna. Naslov v ogl. odd. 3323

Prodám italijanski moped - DES. Feliks Tomšič, Zg. Pirniče št. 2, Medvode 3325

Prodám kravo, ki bo septembra letela in prasiča, 80 kg težkega. - Illovka 5, Kranj 3326

Prodám Topolino. Pristava 4, Kranj 3327

Prodám dobro ohranjen ženski šivalni stroj Grizner, pogrežljiv. Rečeva 3, Kranj 3328

Prodám sobno pohištvo in avto "Stajer" Buldok, generalno popravljén z rezervnim motorjem. Kocjanova 4, Kranj 3329

Fiat Topolino B, brezhiben, nujno prodám. Cena 230.000 din. V račun vzamem zidno opeko. Likozarjeva c. 15, Primskovo, Kranj 3330

Prodám nedograjeno stanovanjsko hišo, spodaj že lahko vseljivo, v Stražišču. Poizve se lahko vsak dan od 14. ure dalje in ob nedeljah. Naslov v oglasnem oddelku 3331

Prodám "Vespa 52" 125 cm. V poštev pride tudi ček. Naslov v oglasnem oddelku 3332

Prodám 2 kombinirana mizararska stroja in elektromotor, nekaj rabljenega pohištva, železno pečico, bakren kotel za pranje perila in nekaj nove strešne opeke. Naslov v ogl. oddelku. 3330

KUPIM
Kupim otroško posteljo. Naslov v oglasnem oddelku 3333

Kupim elektromotor 4 do 6 konjskih moči. - Balanč Janez, Zg. Besnica 79 3334

Kupim daljnogled. Naslov v oglasnem oddelku 3335

IZGUBLJENO
Na poti iz Stare Loke do gostilne Plevme je bilo v nedeljo okrog 20. ure ob priliki malenkostne nezgode odpeljano kolo francoske znamke. Poštenega najditelja prosim, naj kolo vrne na postajo Ljudske milice v v Sk. Loki 3336

Izgubila sem žensko jopico od Lahovc do Klanca. Prosim poštenega najditelja, da jo proti nagradi vrne v Senčur št. 110 3337

Izgubil sem denarnico z dokumenti od Gašpetškega klanca do Kranja. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na Zasavsko c. 32, Kranj 3338

RAZNO
Cenjene stranke obveščam, da sem se preselil v Prešernovo ulico 9, Kranj. - Izdelujem in popravljám vse vrste moških klobukov. Priporoča se klobučar Janez Janc 3251

Gradbeni tehnik z desetletno prakso v nizki in visoki gradnji s pooblastilom, želi spremeniti službo. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod "Družbeno stanovanje" 3272

Iščem prazno sobo ali bi za protiuslugo pazila na hišo. Marija Ambroz, Titov trg 2, Kranj 3291

Sobarica išče zaposlitev. Perfektno obvlada nemščino in angleščino. Naslov v ogl. odd. 3295

Iščem sobico, prazno ali tudi opremljeno. Dam 20.000 din nagrade. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod "Mirna in čista" 3297

Opozorjam vsakogar, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih napravil moj mož Milan Bukala, Našičeva 9, Tržič 3309

Frizerskega vajenca sprejem. Andrej Ogris, Trojarjeva št. 7, Kranj 3311

Stanovanje nudim delavki, ki dela na 2 izmeni. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku 3324

V bližini Kranja menjám lastno hišo za dvosobno stanovanje

v Kranju ali Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku 3339

Mirnega in poštenega študenta sprejem na stanovanje. - Naslov v ogl. odd. 3340

Grem pomagat v kuhinjo. - Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod "Stanovanje imam" 3341

Krojaško vajenko sprejem takoj. Ivan Mali, krojač, Letence 4, Golnik 3342

Enosobno stanovanje s kuhinjo na Sl. Javorniku zamenjam za enako, eventualno grem tudi na deželo. Ponudbe pošliti po družnici "Glasu Gorenjske" na Jesenicah pod šifro "Prelepa Gorenjska" 3343

Zahvaljujem se Viki Ambrožič iz Hrušice, da je odstopila od tožbe. - Milan Pavlin. 3344

Podpisani Peter Ježek iz Lesa preključujem žaljivke, ki sem jih izrekel dne 30. aprila 1960 tov. Andreju Jeglič iz Lesc št. 127. - S tem se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe. 3345

Iščem enosobno stanovanje (soba in kuhinja) v Kranju. - Naslov v ogl. odd. 3346

Društvo LT Trebija p. Gorenja vas sprejema prijave za tečaj voznikov motornih vozil, ki bo v drugi polovici meseca septembra. Prijavite se pri tajniku društva do 15. septembra. - 3347

Zamenjam sobo v Ljubljani za sobo v Kranju ali kupim. - Naslov v oglasnem odd. 3348

Trgovsko podjetje "Moda", Kranj, sprejme v uk 2 vajenki za tekstilno stroko. Nastop takoj. - Pogoji: dovršena osemletka. 3349

Pridno, pošteno dekle išče prazno ali opremljeno sobico. - Pomagam pri delu - dam nagrado. Ignac Zupan, Bičkova 9, Kranj 3350

GOSTILNA pri Bizjaku na Zg. Beli priredi v nedeljo, dne 4. septembra, ples. - Vabljeni! 3351

Sofer D-E kategorije si želi spremeniti službo. Ponudbe pod "Stanovanje" oddati v ogl. odd. 3352

Našla sem manjšo vsoto denarja od Kranja do Hrastja. - Dobi se v Prebačevem 15. 3353

Sprejem mizarkega vajenca - Franc Rogelj, Tupaličeva št. 41 3354

Soba iščeta 2 starejši sestri. Naslov v ogl. oddelku 3355

Iščem pomoč v gospodinjstvu vsak dan od 10. do 13. ure - Naslov v oglasnem oddelku 3356

Uslužbenka "Elektro Kranj" išče enosobno stanovanje v Kranju ali bližnji okolici. Za nagrado nudi 50.000 din. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod "Takojs vseljivo" 3357

Vestno snažilko za čiščenje šole sprejmemo v službo. Prijavite se osebno v pisarni osnovne šole Simon Jenko, Kranj 3358

Zakonca brez otrok iščeta prazno sobo v Kranju ali okolici. Nudita 20.000 din nagrade. - Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod "Vseljivo" 3359

kino

Jesenice "RADIO": 3. in 4. septembra ameriški barvni film PREPOVEDANI PLANET

Jesenice "PLAVZ": 3. in 4. septembra ameriški film OPERACIJA AMSTERDAM

Bled: 3. in 4. septembra ameriški barvni film OBRAČUN PRI OK KORALU, predstave 3. septembra ob 18. in 20.30. uri in 4. septembra ob 10., 15., 18. in 20.30.

Radovljica: 3. septembra ameriški glasbeni film BENI GOODMAN, predstava ob 20. uri. 4. septembra italijanski barvni film BENETKE, MESECINA IN TI, predstave ob 14., 16. in 20. uri, zapadno nemški film JAZZ, LJUBEZEN IN PESEM, predstava ob 18. uri

Tržič: 3. in 4. septembra ameriški barvni film 20.000 MILJ POD MORJEM

Kranj "STORŽIČ": 3. septembra jugoslovanski barvni film BAGDADSKA SIRENA, predstave ob 16., 18 in 20. uri, matineja istega filma ob 10. uri. jugoslovanski film BELI VRAG, predstava ob 22. uri. 4. septembra ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA, predstave ob 15. in 21. uri, jugoslovanski barvni film VOJNA, predstave ob 10. in 13. uri. ameriški barvni film AVTOBUS NA STRANSKIH POTEH, predstave ob 17. in 19. uri

Letni kino "PARTIZAN": 3. septembra jugoslovanski film VOJNA, 4. septembra italijanski barvni film DUBROVSKI, predstave ob 19.30. uri

Primskovo "TRIGLAV": 3. septembra ameriški barvni film SREČANJE V LAS VEGASU, predstave ob 18. in 20. uri, 4. septembra jugoslovanski film VOJNA, predstave ob 17. in 19. uri

Stražišče "SVOBODA": 3. septembra jugoslovanski barvni film VOJNA, predstave ob 18. in 20.30. uri, 4. septembra ameriški barvni film BAGDADSKA SIRENA, matineja ob 10. uri, jugoslovanski barvni film DUBROVSKI, predstave ob 14. uri, jugoslovanski film VOJNA, predstava ob 16., 18. in 20. uri

Naklo: 3. septembra ameriški barvni film V POMLADI ŽIVLJENJA, predstava ob 20. uri, 4. septembra ameriški barvni film SREČANJE V LAS VEGASU, predstave ob 16. in 19. uri

Cerklje "KRVAVEC": 3. septembra jugoslovansko italijanski film DUBROVSKI, predstava ob 20.30. uri, 4. septembra ameriški barvni film V POMLADI ŽIVLJENJA, predstave ob 16.30. in 19. uri

Skofja Loka: 3. in 4. septembra amer. film VELIKA ZEMLJA; 3. septembra predstava ob 20.30 uri, 4. septembra pa ob 17. in 20.30 uri.

Poljane "SORA": 3. in 4. septembra amer. barv. film DAVEK ZA KRUTOST.

Železniki "OBZORJE": 3. in 4. septembra amer. barv. film SLA PO ŽIVLJENJU.

Duplica: 3. in 4. septembra amer. barv. film ARTISTI IN MODELJI; 3. septembra predstave ob 20. uri, 4. septembra pa ob 16., 18. in 20. uri.

objave

OBVESTILO
Vpisovanje v poslovodsko trgovsko šolo
Vpisovanje v poslovodsko šolo v Kranju bo v ponedeljek, dne 12. septembra 1960 od 16. do 18. ure v prostorih Trgovske šole, Kranj, Cankarjeva 2/II.
Pri vpisu je treba predložiti:
1. zaključno spričevalo dokončane vajenske šole
2. rojstni list
3. potrjeno podjetja o triletni praksi.
Pri vpisu bodo interesenti morali vplačati znesek din 2.000.— kot vpisnino.
Kandidati s področja Jesenic in okolice se vpišejo v šolo v Kranju, pouč. pa bodo obiskovali po možnosti na Jesenicah.
Ravnateljstvo
Trgovske šole Kranj
DELAVSKA UNIVERZA KRANJ RAZPISUJE OSNOVNE KOMERCIALNE TEČAJE
za strokovno usposobitev kadrov, ki so zaposleni v komercialnem oziroma računovodskem sektorju:
1. tečaj - organizacija podjetij s korespondenco;
2. tečaj - osnovne knjigovodstva z gospodarskim računstvom;
3. tečaj - stenografija
4. tečaj - strojepis.
ADMINISTRATIVNO SOLO - oddelku za odrasle, ki naj usposobi administrativni kader za ustanove in podjetja. Sola ima dva semestra po 18 tednov. Služatelji dobijo z zaključnim izpitom ustrezno diplomu o dovršeni redni dvoletni administrativni šoli.
ZAČETNI ANGLEŠKI INTENZIVNI TEČAJ po magnetofonski metodi.
Pričetek tečajev bo v mesecu oktobru 1960. Prijave sprejema Delavska univerza v Kranju, Delavski dom (preje Sindikalni) do vključno 25. septembra 1960 vsak dan od 7. do 14. ure.

tržni pregled

V KRANJU
Fizol v zrnju 70 do 80 din, mleko 30 din, ajdova moka 70 do 75 din, ješprenj 70 din, kaša 80 do 90 din, krma za kokoši 40 do 45 din, koruza 40 din, proso 45 do 50 din, krhlji 40 din, orehi 100 din, oves 25 din, brusnice 260 do 300 din, maline 100 din za liter, korenček 30 din, sladka repa 30 din, sir skuta 120 din, surovo maslo 520 do 560 din, čebula 40 do 50 din, krompir 18 do 20 din, solata 50 do 70 din, jabolka 30 din, hruške 40 do 60 din,

HUMORESKA
Jerome K. Jerome:

Pomoč v hiši

Moj stric Poier je bil vsestransko uporaben človek in to je tudi neštotokrat dokazal. Ob neki priliki, ko je bilo treba v hiši neko stvar uređiti, je njegova spretnost res prišla do pravega izraza. Potrebno je bilo obesiti sliko na zid. Stric Poier ni hotel niti slišati, da bi to kdo drug svedil.
Ko je slekel suknjič, je začel izdati navodila. Najprej je poslal hišno pomočnico, da za 1 šiling kupi žebelj. Navodila so kar pljuskala: »Vili, kladi-vo! Thomas, ravnilo ali meter! Nekdo naj mi prinese stol iz kuhinje! Diecobe, skoči k sosedu Gogelsu, pozdravi ga v mojem imenu in ko ga boš vprašal, kako je z njegovim no-go, ga poprosi, da nam posodi ličelo! Hei, Marija, ne beži, ti mi boš držala svetilko. Spomnite me, ko se hišna vrne, da gre kupiti vrvo za sluko. Thomas, bodi tu! Moral mi boš podati sliko, ko bo čas za to!«
Končno so dali stricu portret, ki pa mu je po nevrečiču padel na tla. Posledica: okvir je pri padcu popustil. Stric, še vedno na višini, je poizkusil rešiti vsaj steklo. Toda pri tem je steklo razbil in si prerezal prst. Tu se je pričela dirka za robčkom. Stric ga ni mogel najti, ker ga je imel v suknjiču, a se sedaj ni mogel spomniti, kje ga je pustil. Prišel je zmerjati družinske član-e.
»V življenju še nisem srečal toliko nerodnih ljudi skupaj,« je razjarjen vpil. Končno, ko je v jezi skočil s stola, na katerem je sedel, je opazil, da je ves čas sedel na suknjiču.
Preteklo je pol ure. Prst je bil povit, novo steklo je bilo prineseno. Vsi so ponovno zavzeli svoja mesta. Orodje je bilo prav tako pripravljeno. Družinski člani so stali okoli in pričakovali trenutek, ko bo vsakdo od njih lahko izvršil poverjeno mu nalogo. Dva morata držati stol, tretji pomagaa stricu, da se vzpne nani, četrti ga podpira, za tem mu mora nekdo podati kladivo in žebelj.
Stric vzame žebelj, a ga izpusti iz roke, ko prime kladi-vo.

»Torej taki ste vi, človek se na vas sploh ne more zanesti. Žebelj je šel k vragu. Kako mi le to podajate?« je stric besno vpil.
»Stal je na stolu in vprašal člane družine, če mogoče ne bi bilo potrebno, da bi do polnoči tako stal in čakal, da najdejo žebelj.«
Končno so žebelj našli, a nezgodam kot da ne bo konca. Stric ne more več najti pike, s katero je zaznamoval, kam mora zabiti žebelj. Tedaj se vsi eden po eden vzpenjamo, da bi morda le našli piko. Stric spremlja naše poskuse z zmerjanjem, ker vsakdo najde piko na drugem mestu.
»Ker naše zmedenosti ni mogoč več prenašati, je stric začel računati, kje bi moral pika biti. Pri tem je prišel v usoden naklon in padel preko klavirja, čigar tipke so bile odkrite. Rezultat: grozna »kakofoinija«, spremljana s stricemvo crescendo komentarijem.
Stric si je opomogel. Našel je piko. Da je ne bi spet izgubil, je čvrsto držal žebelj na tistem mestu in močno zamahnil s kladivom. Z takoj praverat je pogodil natančno v palec. Močan krik, takoj za njim še drugi. Prvi krik je izpustil stric, drugega pa oseba, kateri je padlo kladivo na nogo (ker ga je stric zaradi bolečin izpustil).
Vseeno sledi še en poizkus. Tokrat močan zamah s kladivom zadene žebelj, a ker je pregradna stena tenka, žebelj zleti skozi steno in za njim še pol kladiva. Zaradi silnega zamaha je stric še enkrat izgubil ravnotežje in se z nosom prilepil na zid.
In tako je enkrat okoli polnoči portret le visel na zidu, čeprav precej postrani in nesigurno. Cel meter okoli slike je zid izgledal kot, da bi bil obdelan z železnimi grabljami. Vsi smo bili onemogli, razen strica Poierja. »Končano« je tu zmagoslavno zaklical in se ponosno udaril po prsbi. »So ljudje, ki bi za tako majhno opravilo poklicali mojstra, toda jaz nisem eden takih.«

OHLACANI OSLI
Francoski otoček Re v Biskajskem zalivu ima posebno zanimivost: vsi osli na otroku so obblečeni v kokaste ali marogaste hlače. Kajpak dolgočas ne nosijo hlače zaradi elegancje, ampak je ta »moda« ostala še iz prejšnjih časov. Včasih je bilo na otoku velj ko blata in komarjev. Celi roj komarjev so napadali uboge oslice. Da bi omilili nesrečno usodo svojim zvestim prijateljem in pomočnikom pri delu, so začeli prebivalci osle oblačiti v hlače.
KOZA KOT SIMBOL
V kleti kmetijske zadruge v Poreču je 85 let star sod, na katerem je vgrahiran istrski grb z likom koze. Kaže, da je to v zvezi z neko legendo, po kateri je koza, ko je obrabila brstje divjega trsa, »pokazala« istrskemu kmetu, kako se kultivira trta. Tako je koza postala s mbol vinogradništva te pokrajine, ki je znana po svojih izvrstnih vinih.
UVIDEVNO OBČINSTVO
Pri nedavnih festivalskih prereditvah v Veroni, v starodavni areni, italijanska sopranska Antonietta Stella ni dosegla višoknega C v ariji Verdijeve Aide. Čeprav je bila blizu nezavesti, je pobegnila z odra in občinstvo je četrte ure dolgo potrpežljivo čakalo, potem pa začelo v zboru skandirati: »Oprostili smo ti!« nakar se je pevka vrnila, pokleknila na odru in prosila občinstvo odpuščanja - ter žela navdušen aplavz.
PRINCESA MORA V ZAPOR
Hčerka pokojnega kralja Nor-doma iz Kambodže, princesa Ong Ang Kesar mora v zapor. Na svojem domu je organizirala hazardne igre. Kazen zanjo je zahteval vladni šef Kambodže, prinie Sihanuk sam. češ: »Ne poznamo privilegijev za princee in princee. Princesa ima sicer lepo ime (Cvetni Prašek), a mora vendarle v zapor.«

KMETIJSKA ZADRUGA PODNART
razpisuje naslednja prosta delovna mesta:
Vodje računovodstva
Finančnega knjigovodje
Traktorista
Strojnika za kmetijske stroje
Dva nekvalificirana delavca
Ponudbe pošliti na KZ Podnart do 30. septembra 1960. Plača po tarifnem pravilniku.

CP "Gorenjski tisk", Kranj sprejme
2 honorarni delavki
za opremo "Glasu Gorenjske" 3 krat tedensko ponoči. Ponudbe oddati v tajništvo podjetja.

V 74. letu starosti je umrl
FRANC JANEŽIČ
knjigoveški mojster v pokoju
Potreb bo v soboto, 3. septembra ob 17. uri izpred hiše žalosti - Luznarjeva ulica 1 na Kranjsko pokopališče.
Kranj, 1. septembra 1960.
Zalujočji ostali

Grad Kamen obuja spomine...

TAM KJER MURKE CVETO - V LEPI DRAGI...
 Tako je napisano na tabli ob cesti, preden vstopimo v to lepo dolino. Tako sta v svoji znani popevki zapela brata Avsenik o Dragi, dolini krvi, starih sanj in pesmi o svobodi.

Tam, kjer murke cveto... Tam je iz naših prepletkih časov tudi grobišče talcev. Tam je z zidom obrobljen vrt, kjer so v mrzle nagrobnike vklesana imena talcev... Tam »so v letih zlih pobjali može, otroke, žene«, ljudi, ki so se uprli nasilju...

TAM Z VISOKE PEČINE GRAD KAMEN OBUJA SPOMINE...

Spomine na žulje slovenskih tlačanov, ki so zgradili to srednjeveško trdnjavo (pisani viri jo prvič omenjajo v 13. stoletju)... Spomine na staro tovorniško pot skozi delno Drage na Prevalo in potem naprej čez Ljubelj na Korško... Spomine na fevdalce, na Lamberge, Ortenburžane, grofe celjske in druge, ki so iz tega gradu stražili dolino, nadzirali promet skozi... Spomine na Lambergarja, junaka slovenske narodne pesmi, ki je na Dunaju premagal ošabnega Pegama, s katerim se v vsem cesarstvu nihče drugi ni upal spoprijeti...

Restavrirano okno v steni vzhodnega dela gradu

(Drago Komelj, Cene Avguštin) in številnimi svetovalci vodi ta dela.

Prčetek letošnjih del na gradu Kamnu se je močno zakasnil zaradi nepredvidenih težav z delavci podjetja »Remont« Žužemberk, ki ima v svojih vrstah stro-

kovnjake za zidanje s kamnom na star način. Teh ljudi je malo in ker je v teku več podobnih konservatorskih in restavratorskih del na gradovih na Doljenjskem, jih za dela na gradu Kamnu pred sredino avgusta ni bilo moč dobiti.

V planu je plombiranje in delno restavriranje celotnega kompleksa ruševin tega zgodovinsko in estetsko pomembnega gradu na Gorenjskem. Z lanskim in do sedanjimi letošnjimi deli je utrjen še vzhodni stolp (stolp nad potjo v Drago). Pri iskanju temeljev in izkopavanju teh izpod ruševin so našli kose predmetov, ki kažejo na nekdanjo grajsko stanovanjsko kulturo (drobni reliefni ornamentni in figurirani pečnici iz XVII. stoletja), razen tega pa ostanke morebitne vinske kleti in nekdanjega balkona z razgledom na Begunjsčico in Drago.

Dela na zanimivem gorenjskem kulturnem spomeniku tečejo razmeroma počasi, deloma zaradi značaja samih postopkov utrjevanja, deloma zaradi pomanjkanja zidarjev - strokovnjakov za zidanje s kamnom, predvsem pa zaradi majhnih finančnih sredstev. Okraj Kranj, ki preko svoje spomeniške komisije in Turističnega društva Begunje finansira ta dela, lahko vsako leto odobri v ta namen kvečjemu milijon in pol do dva milijona in pol dinarjev, kar v glavnem zadostuje le za eno delovno ekipo. Potrebne pa bi bile najmanj tri take ekipe s določenimi nalogami na posameznih odsekih področja ruševin (ekipa za varnostno odkopavanje grajskega kompleksa, ekipa za zidanje in utrjevanje in ekipa za rekonstrukcijo in restavriranje). Tu je treba povedati še, da bi vsaki izmed teh ekip moral stalno delovati in da bi vsaki moral biti v dajanju navodil.

Angažiranje omenjenih treh delovnih ekip in strokovnih svetovalcev - po plombiranju in konserviranju ruševin bo kar kmalu treba misliti tudi na arhitekta - ter želja po čimprejšnji izvršitvi zastavljene naloge, vse to narekuje potrebo, da bi finančna sredstva za to veliko spomeniško akcijo pritekala še od kje drugje, na primer s strani Občinskega ljudskega odbora Radviljca, s strani zainteresiranih turistčnih in gostinskih forumov, pa morda tudi s strani teh ali onih republikanskih organov, saj gre za spomeniško akcijo v dolini Dragi, ki ne predstavlja le izredne pokrajinske lepote, pač pa tudi področje, ki ima v zgodovini narodnoosvobodilne borbe ne samo lokalni, pač pa vsa-slovenski pomen.

Andrej Triler

FILMI, KI JIH GLEDAMO

TUDI V KRANJU »VOJNA« RAZOČARALA

Menda že dolgo nobenega nagrad? Zakaj? Kako? - Takšno nismo pričakovali tako težko, kot novi jugoslovanski film v kinemaskopski tehniki VOJNA (proizvodnja Jadran - film, režiser Veljko Bulajić), katerega premiero smo v sredo, 31. avgusta, gledali v letnem kinu »Partizan«. Težko smo ga pričakovali zato, ker je film jugoslovanski, naš, zato, ker obravnava eno izmed največjih snovi našega

Eva Krzyzewska in Antun Vrdoljak v filmu »Vojna«

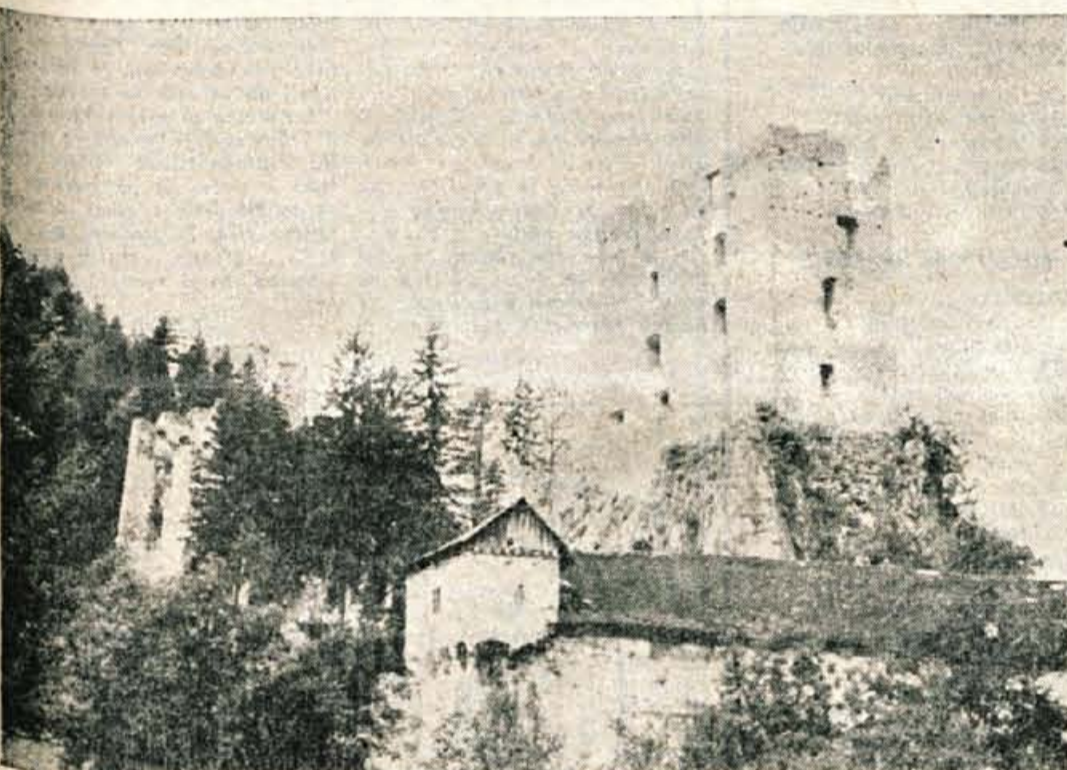
časa - strah pred atomsko vojno in njeno najostrejšo obsodbo, zato, ker z reklamo zanj po časopisih in radiu nismo štedili, zato, ker je razočaral že gledalce v puljski areni na letošnjem festivalu jugoslovanskega filma in pred nedavnim tudi gledalce na filmskem festivalu v Benetkah, kot beremo v časopisnih poročilih, in ne nazadnje tudi zato ker je v Pulju dobil kar 6 nagrad: bil je proglašen za drugi najboljši film, režiser Bulajić je dobil nagrado in »Zlato areno« za režijo, Duško Jerićević nagrado za scenografijo, Antun Vrdoljak nagrado in »Zlato areno« za najboljšo glavno moško vlogo, italijanski scenarist Cesare Zavattini posebno diplomu za scenarij in poljska igralka Eva Krzyzewska posebno diplomu za vlogo v filmu.

Kje je film dobil teh šest

-4-

PEGAM IN LAMBERGAR!
 Kdo ne pozna teh dveh imen, kdo ne pozna narodne pesmi s tem naslovom. In kdo si ni ob prvi priliki potem, ko je v šoli slisal to pesem in se jo morda naučil celo recitirati, ogledal bivališča pogumnega slovenskega viteza - razvaline gradu Kamna na strmih skali ob vhodu v dolino Drago!

«Ga imam, da ti presedal bo. Na kranjski zemlji mi živi, kjer se na Kamnu govori, se nikdar tebe ne boji. Kristof Lambergar z imenom, na sinji skal prebiva tam, te v pest želi dobiti sam.»

Grad Kamen - desno vzhodni restavrirani del, levo z drevjem in grmovjem zaraščeni zahodni del, kjer z utrditvenimi deli še niso pričeli: pod restavriranim stolpom je na sliki spodnji del gradu, nekdanja konjušnica, kjer bodo uredili gostinski lokal (Foto: Triler)

Tako je odgovoril car Pegamu, ki je prišel na Dunaj in se bahal, da njegovo cesarstvo nima junaka, ki bi se pomeril z njim. Pa ga je imelo in to je bil junak iz slovenskih krajev, ki je na svojem konjiču, ki

zlato zoblo pšenico, pije sladko rebulico, stoji pri jastrib sedem let...

odsekal Pegamu srednjo glavo, kot mu je naročila mati, jo nabodel na sulico in z njo jahal po Dunaju. Narodna pesem o Pegamu in Lambergu je bila prvotno verjetno bajaselovnega izvora in je opevala boj med dobrim - svetlim in hudobnim - temnim junakom. Sčasoma je pesem privzela oris srednjeveških viteških turnirjev, torej je morala nastati, preden so se v slovenski zgodovini pojavili Lambergi. Naš ljudski pesnik je, naš brž v drugi polovici 15. stoletja, v pesem vpletel ime pogumnega viteza svoje dežele, ker je hotel podržati misel, da

membem spomenik srednjeveškega stavbarstva na Gorenjskem se naprej razpadal, se je spomeniška komisija Okrajnega ljudskega odbora Kranj pred leti odločila za konservacijo in delno restavriranje razvalin. Z deli so pričeli lani, nadaljujejo pa jih letos. Adaptacijska dela na gradu Kamnu so vnesli tudi v perspektivni program razvoja turizma v radovljiški občini, ki predvideva še ureditev dnevnega atrakтивnega gostinskega lokala v zgodnje-srednjeveškem sloju in spodnjem delu gradu, v nekdanji konjušnici. Del gostinskega obrata (nočni lokal) pa bo verjetno tudi v restavriranem zahodnem (zgornjem) stolpu, ki se ga dosedanja utrditvena dela še niso dotaknila.

V zvezi s tem je treba pripomniti, da predvideno gostišče v gradu Kamnu, blizu kraja, kjer je okupator streljal talce in kjer je zdaj grobišče talcev, iz pietetnih razlogov ne bo smelo imeti značaja bučnega nočnega zabavišča, kakršnega bi nekateri že

900 let Kranja - Spominski zbornik

V teh dneh bo prišel v prodajo spominski zbornik »900 let Kranja«, ki ga je izdal Občinski ljudski odbor ob letošnjem jubileju naše naselbine. Knjiga je precej obsežna in ima skoro 500 strani besedila, ki ga pojasnjujejo 120 slik in 12 kart. Opremljena je s številnim ovitkom.

Zborniki posameznih krajev so vse bolj pogost pojav v današnjih dneh, ker opravljajo veliko kulturno poslanstvo. V Kranju, ki je igral zelo vidno vlogo v slovenski zgodovini sploh - posebej se v novejšem času zaradi pomena njegove industrije - smo že dolgo pogrešali tako delo. Priložnost za njegovo izdajo je bila res markantna: 900-letnica Kranja in nič manj, če se ozremo na najnovije dobo, 15. obletnica osvoboditve. Povabilo za sodelovanje pri izdaji zbornika so se odzvali najbolj priznani slovenski strokovnjaki arheologije, politične, gospodarske, socialne in literarne zgodovine, pa tudi vodilni politični, gospodarski in kulturni delavci. Tako je nastalo 28 prispevkov, ki obravnavajo od sedaj neobdelana poglavja iz preteklosti Kranja in njegove okolice. Nudijo nam povsem nove ugotovitve in nove poglede.

Za skromni podatki o naslovih posameznih člankov nas poleg venomiranih piscev prepričajo o pomembnosti in visoki kvaliteti knjige. Razprave so pisane strogo kritično, tehtno in upoštevajoč vsa sodobna strokovna dognanja. Članki obravnavajo nad vse aktualne teme, ki so skrbno izbrane, od prazgodovine, do časa stare Jugoslavije, ko je nastala kranjska industrija in je pričel delavski razred boj za svoje pravice, preko obdobja NOR in ljudske revolucije, ki je dobilo tako po ob-

segu, kot po obravnavi primerno mesto, do časa po osvoboditvi, za katero nima še nobeno mesto v Sloveniji tako tehtnega prikaza, kot ga je dobil ravno Kranj v tem zborniku. Prispevki za čas po letu 1945 niso namreč le sodobna problematika našega mesta in kranjske komune, kot je to navadno pri obravnavah najnovejše dobe, temveč tehtne sinteze celotnega razvoja od osvoboditve naprej. Iz njih lahko spoznaš vidne uspehe na vseh področjih na območju kranjske komune po osvoboditvi. Zlasti naj naglasimo, da je dobil zelo vidno mesto prikaz razvoja kranjske industrije in gospodarstva, ki daje vidno noto naši naselbini. To smo pogrešali do sedaj tem bolj, ker so izdala že številna podjetja v Sloveniji publikacije o nastanku in razvoju lastnega podjetja. Vobče pa članki niso usmerjeni k lokalni drobni raziskavi, marveč iščejo vedno povezavo in mesto Kranja v sklopu celotnega slovenskega ozemlja.

Knjiga se bere lepo kljub strokovnosti in zgodovinski eksaktnosti, ker so prispevki pisani živo in zanimivo. Posamezni članki, od katerih predstavlja vsak za sebe določeno celoto, zadovoljujejo zanimanja do različnih strokovnih področij in različne zahteve, ki jih ima posameznik do takega čtiva. Javno je, da ta zbornik ne vsebuje vsega, kar bi bilo potrebno raziskati v preteklosti našega mesta in o čemer bi bilo potrebno še poglobiti naše znanje, je pa

izpopolnil marsikatero vrzel v zgodovini Kranja. Ta snovno tako bogata knjiga bo zelo koristna priročnik usakomur, ki se hoče poučiti o preteklosti, pa nič manj tudi o sedanjosti našega mesta in njegovih prebivalcev. Iz nje lahko vsak razbere duh družbenih dogajanj skozi stoletja, katerih odsev je tudi kultura in umetnost Kranja.

Oprema zbornika, ki je izdelana po zamisli Saše Kumpa, je prav uspeša. Tako bo knjiga brez dvoma zelo razveselila tudi one bralce, ki imajo radi na knjižni polici lepo knjigo. Tisk je vzoren (tiskarna CP Gorenjski tisk), slikovno gradivo dobro izdelano. Kratki povzetki člankov v enem izmed tujih jezikov jamčijo za to, da bo mogoče celotno delo primerno reprezentirati Kranj, njegovo gospodarstvo, kulturo in družbeno ureditev tudi v tujini.

Občinskemu ljudskemu odboru Kranj je treba dati ob izdaji Zbornika, ki pomeni velik korak naprej v napredku kranjske kulturne dejavnosti, vse priznanje, ker gre zares za delo trajne vrednosti. Tako pomembni zgodovinski obletnici se je na najprimernejši način oddolžil. Zbornik pomeni tako po vsebini kot po svoji tehtnosti visok kulturni dosežek, uvršča se med zadrežno slovensko najboljšo literaturo, če ne rečemo, da je to do sedaj najboljše naše zbornike take vrste. Zeleni bi le eno: naj bi se to delo nadaljevalo in razširilo na vso Gorenjsko.

IVERI
 NOVO SREDIŠČE UMETNOSTI V NEW YORKU
 V New Yorku so začeli graditi do sedaj največji kompleks umetniških institucij. Začetnim delom in svečanemu uvodnemu koncertu je prisostvovalo približno 12.000 ljudi. Idejne skice in načrte je izdelalo šest najpomembnejših ameriških arhitektov. Umetniško središče bodo sestavljala nova moderna in udobna poslopja Metropolitan opere, dvorane newyorške filharmonije, baletne in dramsko gledališče, glasbena šola Julliard in knjižnica. Razen tega bo v središču zgrajen tudi glasbeni paviljon, zgradba za upodabljalno umetnost, univerza, glavni dom Rdečega križa ter več restavracij in stanovanjskih blokov. Predvide-

vajo, da bodo za gradnjo porabili približno 300 milijonov dolarjev.

STUDENTSKI FESTIVAL V GRENOBLU

Danes se je v Grenoblu začel osmi mednarodni kulturni študentski festival. Na festivalu, ki bo trajal do 11. septembra, bodo nastopile številne študentske kulturne skupine iz Evrope in ostalih kontinentov. Ob otvoritvi festivala bodo v muzeju Fan-

ti-Latour odprli slikarsko razstavo, zatem pa se bo v gledališču Verdure začel reden program, v katerem bodo nastopile razne študentske folklorne, baletne, gledališke in glasbene skupine iz Pariza, Varšave, Madrida, Jeruzalema, Torina, Vietnama, Izraela, Čehoslovaške, Velike Britanije in drugod. Jugoslovanske študente bo zastopal študentski pevski zbor iz Zagreba.

RTV LJUBLJANA

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 28. AVGUSTA DO SOBOTE, 3. SEPTEMBRA

NEDELJA, 4. septembra

- 6.00 Nedeljski jutranji pozdrav
6.30 Reklame
6.40 Prireditve dneva
6.45 Mednarodne koračnice
7.15 Izletnikom na pot
8.00 Mladinska radijska igra
8.30 Mladi pevec — mladim poslušalcem
8.45 Z vedro glasbo v novi teden
9.45 Pravljica o Rdeči kapi in druge mladinske skladbe za klavir
10.00 Se pomnite, tovariši...
10.30 Pesmi naših borcev
10.40 Radi jih poslušate
11.10 Koncert za klavir in orkester št. 1
11.30 Srebrni trak (reportaža)
12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Za našo vas
13.45 Koncert pri vas doma
14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II
15.15 Reklame
15.30 Zbori Miroslava Vilharja in samospevi Kamila Maška
15.45 Klavir v ritmu
16.00 Melodije za vas
17.00 Radijska igra
17.45 Lahka glasba
18.00 Sport in glasba
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.05 Glasbeni variete
21.00 Sportna poročila
21.10 Slavnii pevci
22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
23.10 Koktaji pred polnočjo
23.50 Prijeten počitek

- 21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Melodije raznih dežel
22.15 Iz naših studiov
23.10 Nočni akordi
23.50 Prijeten počitek

- 13.50 Popularne melodije iz orkestralne glasbe
14.30 Prireditve dneva
14.35 Izbrali smo za vas
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Popevke se vrstijo
16.00 Novost na knjižni polici
16.20 Koncert po željah
17.10 Deset minut iz naše beležnice
17.20 Parada plošč
18.00 Kulturna kronika
18.20 Španski plesi in napevi
18.45 Radijska univerza
19.00 Obvestila, zabavna glasba in reklame
20.00 Večerni operni koncert
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Z melodijami čez kontinente
22.15 Nočni koncert
23.10 Plesna glasba
23.50 Prijeten počitek

- 11.35 Slike iz Alzacije
12.00 Dobro volja je najbolja...
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Pavel Ferlič: Na kaj je treba paziti pri napravi intenzivnih sadovnjakov
12.25 Pet pevcev — pet popevk
12.40 Domači napevi izpod zelnega Pohorja
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Melodije po vašem okusu
14.30 Prireditve dneva
14.35 Poje operna sopranistka Zlata Ognjanović
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Poje Komorni zbor RTV Beograd
16.00 Humoreska tega tedna
16.20 Parada plošč
17.10 Razgovor z volivci
17.20 Prva simfonija
18.00 Pevka Lola Novaković
18.15 Crnske duhovne pasmi
18.30 Iz naših kolektivov
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Zabavni orkester RTV Beograd
20.15 Tedenski zunanepolitični pregled
20.30 Balet skozi stoletja
20.55 Prekinjeno sanjarjenje
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Od tu in tam
22.15 Iz neznanih oper
23.10 Intermezzo z godali
23.20 Pojte z nam (posebna oddaja)
23.50 Prijeten počitek

TOREK, 6. septembra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Jutranji spored solistične glasbe
8.30 Europa ekspres
9.00 Poje moški zbor Jože Moškrič
9.20 Pri dunajskih glasbenih klasikih
10.10 Ura za optimiste
11.20 Zabavni orkester Martin Gold
11.30 Oddaja za otroke
12.00 Pozdrav iz Makedonije
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Ersk Eiselet: Prezimni posevki — pomemben vir krme
12.25 Petnajst minut
12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja
13.15 Zabavna glasba in obvestila
13.30 Jugoslovanski operni pevci poje popularne arije
14.10 Komorni zbor RTV Ljubljana
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Italijanske in južnoameriške popevke
16.00 Listi iz domače književnosti
16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre
17.10 Razgovor z volivci
17.20 Parada plošč
18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike
18.15 Od plesišča do plesišča
18.50 Človek in zdravje
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Poje zbor JLA iz Beograda
20.30 Jugoslovanski pevci in ansambli zabavne glasbe
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Ob Sredozemskem morju
22.15 Igramo za vas
22.40 Jazz z orkestrom Benny Goodman
23.10 Nočni komorni koncert mladih slovenskih skladateljev

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Koncert za flavto, violino, cembalo in godalni orkester
8.30 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu
9.00 Potpuri za zabavo
9.40 Zborovske pesmi slavnih skladateljev obdobja romantike
10.10 Od melodije do melodije
11.30 Oddaja za cicibane
12.00 Poje Ljubljanski oktet
12.15 Kmetijski nasveti — vet. Nestor Klemen: Zatiranje goveje tuberkuloze
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Iz francoske glasbe pred 100 leti
13.50 Vedri zvoki
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Igra pianist Dušan Trbojevič
16.00 Iz slovenske književnosti
16.20 Za prijetno razvedrilo in melodij
18.00 Trije odlomki iz oper Rona in Sunčanica
18.30 Športni tednik
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
20.45 Klavir in hammond orgle
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Iz Schubertove skicirke
22.15 Plesna glasba iz vsega sveta
23.10 Nočni koncert

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 V tričetrtinskem taktu
8.20 Pionirski tehnik
8.40 Nekaj skladb za harfo
9.00 Poje Invalidski pevski zbor
9.20 Za vsakogar nekaj
10.10 Od Gallusa do Hačaturjana
11.30 Družina in dom
11.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
12.00 Pihalna godba izraelske armade
12.15 Kmetijski nasveti — Cirila Bambič: Pomen toplega obroka za šolskega otroka
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pod lipo na vasi...
13.50 Med opernimi arijami
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Koncert za dve flavti in orkester
16.00 Nt platnu smo videli
16.20 Ali vam ugaja?
17.10 Parada plošč
18.00 Narodne pesmi poje mešani zbor France Prešeren iz Celja
18.20 Veliki zabavni orkestri
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Sobotni mozaik
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Za prijeten konec tedna
22.15 Za naše izseljence
23.10 Zaplesimo še enkrat

ČETRTEK, 8. septembra

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 Zbor Lira iz Kamnika
8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
8.35 Zvočni kaleidoskop
9.00 Sprejemnikom na dopust
10.10 Ciklus velikih simfonij
10.47 Tri orkestralne slike
11.00 Zavrtimo našo zabavno ruleto
11.30 Odlomki iz oper B. Smetane
12.00 Trio Slavka Avsenika
12.15 Kmetijski nasveti — ing. Mirko Sušteršič: Jesensko delo v kmečkih gozdovih
12.25 Pozdrav z gora
12.40 Otroci pozdravljajo
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pihalni orkester JLA

- 5.00 Dobro jutro
5.10 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
8.35 S sprejemnikom na dopust
9.00 Glasbeni variete
9.55 Hammond orgle v ritmu
10.10 Samospevi jugoslovanskih skladateljev
10.40 S popevkami čez kontinente
11.00 Štirje fanteji vam igrajo
11.15 Naš podlistek

SOBOTA, 10. septembra

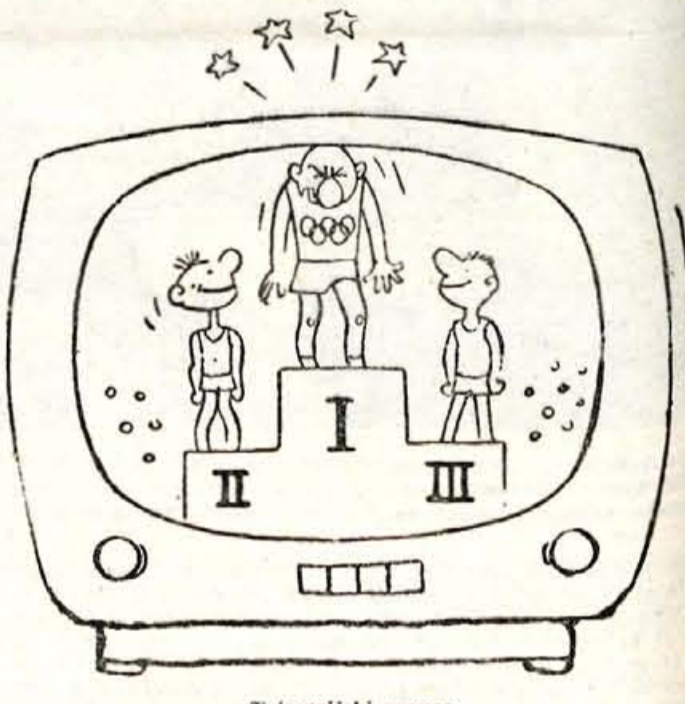
- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 V tričetrtinskem taktu
8.20 Pionirski tehnik
8.40 Nekaj skladb za harfo
9.00 Poje Invalidski pevski zbor
9.20 Za vsakogar nekaj
10.10 Od Gallusa do Hačaturjana
11.30 Družina in dom
11.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
12.00 Pihalna godba izraelske armade
12.15 Kmetijski nasveti — Cirila Bambič: Pomen toplega obroka za šolskega otroka
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pod lipo na vasi...
13.50 Med opernimi arijami
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Koncert za dve flavti in orkester
16.00 Nt platnu smo videli
16.20 Ali vam ugaja?
17.10 Parada plošč
18.00 Narodne pesmi poje mešani zbor France Prešeren iz Celja
18.20 Veliki zabavni orkestri
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Sobotni mozaik
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Za prijeten konec tedna
22.15 Za naše izseljence
23.10 Zaplesimo še enkrat

- 5.00 Dobro jutro
5.25 Nekaj domačih
6.30 Reklame
8.05 V tričetrtinskem taktu
8.20 Pionirski tehnik
8.40 Nekaj skladb za harfo
9.00 Poje Invalidski pevski zbor
9.20 Za vsakogar nekaj
10.10 Od Gallusa do Hačaturjana
11.30 Družina in dom
11.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe
12.00 Pihalna godba izraelske armade
12.15 Kmetijski nasveti — Cirila Bambič: Pomen toplega obroka za šolskega otroka
12.25 Zabaven opoldanski spored
13.15 Obvestila in zabavna glasba
13.30 Pod lipo na vasi...
13.50 Med opernimi arijami
14.30 Prireditve dneva
14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
15.15 Reklame in zabavna glasba
15.40 Koncert za dve flavti in orkester
16.00 Nt platnu smo videli
16.20 Ali vam ugaja?
17.10 Parada plošč
18.00 Narodne pesmi poje mešani zbor France Prešeren iz Celja
18.20 Veliki zabavni orkestri
18.45 Okno v svet
19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
20.00 Sobotni mozaik
21.00 XVII. olimpijske igre v Rimu
21.30 Za prijeten konec tedna
22.15 Za naše izseljence
23.10 Zaplesimo še enkrat

Resnična zgodba Po osemnajstih letih našel očeta

Trgovski vajenec, Ivan Barle, je bil rojen pred 18. leti na Hrvatskem. Po osvoboditvi je mati z otrokom prišla nazaj v Slovenijo, in sicer v Godeč. Ivanov oče Jovo je bil poročen z drugo ženo, s katero pa ni imel otrok. Mali Ivan je odrasel pod materinim skrbstvom vse dokler se ni šel učiti za trgovskega vajenca. Sedaj skrbi za njega Iškofjeljska občina, dokler ne konča šole. O svojem očetu je vedel le toliko, da je Hrvat in da živi v okolici Bjelovara. Ko je zvedel za točen naslov, mu je usako leto večkrat pisal. Toda odgovora ni dobil nikoli. Bil je vedno žalosten in misel ga je grizla, zakaj ga oče ne mava in zakaj ni ne skrbi zanj. V duši je tlela buda bolečina in ena sama želja: spoznati očeta. Samo, da ga vidi in spregovori z njim nekaj besed. Odločil se je, da ga mora letos videti za vsako ceno. Spoznal je v Loki vojaka, ki je doma blizu vasi, kjer živi njegov oče. Ko je dobil dopust je skupaj z vojakom, ki se je vračal z odsluženja vojaškega roka odšel na Hrvaško iskati svojega očeta. Bil je notranje vznemirjen in ves čas potovanja je razmišljal, kaj bo rekel oče, ko ga bo videl in kakšen je sploh njegov oče.

Prvo noč na Hrvaškem je prespal v rojstni vasi vojaka, s katerim se je spoznal v Škofji Loki. Naslednji dan sta se oba napotila v sosednjo vas Berek, kjer je njegov oče. Ko sta prišla v vas, je Ivan začel povpraševati po očetu, kje stanuje. Lahko si mislimo kakšne občutke je imel Ivan, ko je stopal proti hiši v kateri živi oče. Ko je odprl vrata je srečal starjšo žensko in vprašal, če tu stanuje Jovo Korošec. Ženska je bila očetova mati. Vprašala je: »Koj hočete od Jove?« — »Veste, sem njegov sin in prišel sem, da ga vidim, ker hočem končno spoznati svojega očeta«, je s tresočim in jokajočim glasom povedal Ivan. »Ni ga doma, odšel je za tri dni na semenj v Bjelovar«, je hladno odgovorila mati. Ivanu je postalo težko pri srcu. Toliko pričakovanja in upanja, sedaj pa ga ni doma. »Prosim ali lahko vstopim, da vidim vsaj njegovo sliko«, je vprašal žensko, ki je bila vsa osupla in presenečena. Bila je pred vrati spalnice in ni pustila Ivana v sobo. Odrinil jo je, vstopil in zagledal na steni veliko sliko svojega očeta. »Da čisto meni je podoben, da to je moj oče«, je tiho povedal in solze so ga zalile. Žalosten in razočaran se je vrnil k prijatelju, ki ga je čakal pred restavracijo. Ko je vstopil v restavracijo, mu pride bliže neznan moški in reče: »Veste, tovariš, opazoval sem vas, ko ste stali pred Jovino hišo in sem takoj vedel, da ste njegov sin, ker ste mu zelo podobni, kot dinar dinarju. Jovo večkrat govori o vas in bi vas vzel k sebi, toda njegova žena, da ta ženska noče nič slišati o tem. Nimata otrok in on si želi vas, toda z ženo se ne razumeta, stalno se prepirata.« Se in je je potem v restavraciji pravil Jovini sosed, vse podrobno, ki so zanimale Ivana. Se istega dne je moral Ivan nazaj v Slovenijo. Želja se mu ni izpolnila. Videl je prvič svojega očeta le na sliki. Bil je tega vesel. Toda kakšno veselje bi bilo, ko bi si zrla po 18 letih iz oči v oči. Spoznal je, da ga ima oče rad, toda pri vsem je ovira njegova žena, katero nimata nič otrok. Razdvojeni srci, ki vsak po svoje trpita. Sedaj razume, zakaj oče ni nikoli dobival pisma, ki jih je sam pošiljal. Obljubil je, da ga bo obišel za Novo leto. Takrat ga bo čakal tudi teden dni, če bo treba, samo, da ga vidi in spozna. Da takšna so pata nekaterih, ki si želijo toplega domačega ognjišča v krogu svojih staršev. Na Ivan je srečen že ob tem, da je po tolikih letih spoznal očetovo rojstno hišo. Se srečnejši bo, ko bosta z očetom, oba v objemu spoznala, da je najlepše biti skupaj. VLADO ROZMAN

Televizijski prenos

Naravni hladilnik

Najbrž edinstven hladilnik na »naravni pogon« imajo v Jurjevu pri Senju. Pod pultom v restavraciji Iskra izvira zelo hladna voda, ki odtoka v 30 m oddaljeno morje. Iznajdljivi gostinci so nad izvirom naredili police, na katerih lahko hranijo pokvarljivo blago, v vodi pa hladijo pijače.

DVAKRAT POKOPAN

Junija letos je v Bresci v Italiji umrl kmet Giacomo Coradi. Pred pokopom so ga pozabili dati v krsto in so opravili po-

ANGLEŽI LJUBIJO ŽIVALI

Dokaz za to, da pred nedavnim izdan zakon, ki določa denarno globo ali do 3 mesece zapora za vsakogar, ki živali mači, si tujo žival prisvoji ali svojo žival zapusti. Zakon so izdali, ker se množijo primeri, da puste, medtem ko so odšli na dopust, ljudje svoje mačke, pse ali ptice doma nepreskrbljene.

ATOMSKA RAZSVETLJAV

V Čikagu obratuje največji ameriški atomski kotel (reaktor), ki s 180.000 kilovati osvetljuje del mesta z 200.000 prebivalci. Strokovnjaki sodijo, da bo čez nekaj let atomski tok cenelj kot električna energija iz vodnih in toplotnih električnih central.

VESOLJSKI PRAH

V vesolju je polno prahu: ostankov razbitih zvezd, planetov, repatic itd. Po zadnjih podatkih sovjetskih učenjakov zgori v ozračju nad Zemljo, v višini nad 100 kilometrov, vsako leto blizu 29 milijonov ton kozmičnega prahu. Vsak dan pada na površje Zemlje je 3 toneso ton drobenih meteorjev in prahu.

Kako se znebiš zaročenke?

«Le kako bi se je znebil?» je premišljeval 23-letni rimski avtomehanih Lambertu Dolciani. Sita je bil svoje 19-letne zaročenke Tereze in se je slednjič odločil za pot, ki bi bila v čast samemu Boccacciu.

Lamberto je prosil svoje tri prijateljke, po starosti svoje vrstnice, naj bi povabili Terezo na izlet v obmorsko letovišče Anzio. Tu naj bi jo po večerji zvalili v gozd in jo tam spravili v spodrajliv položaj. To bi potem ženinu, skritem v grmovju, bil povod, da bi ji očital nezvestobo. Sprva se je vse odvijalo po načrtu. Tereza se je nič hudega sluteč odpeljala z ženinovimi prijateljki v Anzio, sprejela vabilo na večerjo in šla z njimi na sprehod v bližnji gozdček. Tu sta se dva oddaljila in pustila Terezo s tretjo samo. Komaj je bil »čisti zrak«, je ta pričel Terezi vsiljivo dvoriti. V tem trenutku pa se je za-

deva začela odvijati povsem drugače, kot je mislil Lambertu. Tereza, ki je bila zvesto in tudi sicer zelo pošteno dekle, je mladeničev vnetost pogasila s krepko zaušnico. Fant je pobegnil in zamenjal ga je pri nečednih poizkusih njegov kolega, ki ga je Tereza prav tako napodila. Nastopil naj bi zdaj še tretji »zapeljivec«, vendar se je namesto njega pojavil sam Terzin zaročenec Lambertu, ki je bil v grmu ves čas priča Terezine »nezvestobe«. Ker se Te-

reza ni pustila kompromitirati in je ostala stanovitna, je zaročenca posla potpreljivost. Bil je divji, ker se Tereza ni vedla tako, kot je upal, zato jo je pričel neusmiljeno pretepati. Prestrašena Tereza je pričela klicati na pomoč. To je slišal Lambertov prijatelj, ki do sedaj še ni sodeloval v nesramni ukani. Iztrgal je Terezo pobesnelo ženinu in jo odpeljal s svojim motornim kolesom k njenim staršem v Rim. Tereza je prijavelja ženina za-

greb kar brez njega. Naslednji dan pa so v bolnišnici našli mrliča. Pogreb so morali seveda še enkrat ponoviti.

Najbrž edinstven hladilnik na »naravni pogon« imajo v Jurjevu pri Senju. Pod pultom v restavraciji Iskra izvira zelo hladna voda, ki odtoka v 30 m oddaljeno morje. Iznajdljivi gostinci so nad izvirom naredili police, na katerih lahko hranijo pokvarljivo blago, v vodi pa hladijo pijače.

MIHA KLEVAR ŽARA S PEPELOM

— Da. Kdo ve kakšna presenečenja nas v tej deželi še čakajo? Bitka na Mežakliji je bila šele uvod, — razmišlja Linke in ocenjuje položaj. »Se bolj porazna je bila za nas bitka na Jelovici kljub močnim okrepitvam iz Reicha. Toliko sil, ki smo jih zbrali na tem koščku zemlje, nismo imeli niti ob zasedbi. In rezultat, ki smo ga na Jelovici dosegli? Trideset mrtvih na naši strani! Nič ni založilo, da smo streljali talce. Doživljamo poraz za porazom. Edini uspeh, ki smo ga ta mesec dosegli je bilo razbitje banditske skupine pod Storzicem. In se ta uspeh bi bil dvomljiv, če bi ne bilo izdajalcev...
— Angela prisluškuje v pričakovanju, da bo gestapovec znova razkril kako ime. A ga ni.
— Si moreš misliti, kaj bi se zgodilo, da nismo bili pravčasno obveščeni, da banditje nameravajo napasti koncentracijski taborišče v Begunjah? Nepravilni, kakor smo bili, bi doživeli presenečenje in poraz, dokler k banditom pa bi se bolj perasel...
— Angela na tihem uživa ob zaskrbljenih gestapovskih obrazih.
— Ze brez tega napada so nam preprečili naš najpomembnejši načrt...
— Najpomembnejši načrt?
— Kakšen neki je nemški najpomembnejši načrt?
— Pogovora o tem načrtu ne sme preslišati.
— Germanizacija, nagla germanizacija teh krajev je zaradi bojev z banditi šla zaenkrat po zlu...
— Germanizacija? Tako hitro je ne bodo dosegli. Preden bodo potujčili in ponemčili Gorenjsko, bodo morala preteči stoletja. Še poprej pa bodo morali zmagati. A zmagali ne bodo nikoli. Verjame Angela in pomisli: gestapovec delata račun brez krmarja. Na tihem se celo posmehljivo njunemu govorjenju o germanizaciji, potem pa se zgodi, ko se gestapovec menia o razselitvenem načrtu, po katerem bi morali do jeseni izseliti z Gorenjske in Štajerske več kakor polovico Slovencev, vse, prav vse, za katere menijo, da bi se ponemčevanju upirali. Gestapovec govori o nekem Eichmannu, ki da je izdelal načrt in zahteva njegovo izvedbo v določenem roku.
— Lahko je zahtevati, — sliši Linkeja... — Tu nimamo opravka z Zidi. Tu imamo opravka z organiziranim uporom. Auch der Obersturmbannführer Eichmann, tudi on bi imel težavnejši posel z Zidi, če bi se mu organizirano uprli in se ne samo skrivali...
— Kdo neki je ta Eichmann, bi rada vedela Angela. Po Linkejevem pripovedovanju sklepa, da mora biti kak višji funkcionar.
— Skrivalnice z Judi se je laže igrali, kakor germanizirati ozemlje, ki se je razplamelo v uporu. Dokler ne zatremo upora, tolko časa na množične evakuacije in razseljevanja Slovencev v Srbijo in po drugih zasedenih deželah, niti pomisliti ne moremo. Policijske sile, namenjene za ta posel, potrebujemo za obrambo naših postojank in za boj proti upornikom. Še manj pa moremo misliti na naseljevanje nemške krvi iz Rajha, dokler bo v teh krajih trajal oboženi upor proti nam. O tem so z Bieda poročali Eichmannu, dobili pa so ukor...
— Ukor?
— Da. Baje je celo der Gauleiter und der Chef der Zivilverwaltung Kutschera prejel namig, da bo razrešen in poslan v generalni guvernment, če ne bo znal pomiriti zasedenih področij, ki mu jih je zaupal Führer... Toda o tem je boljše molčati! Dejstvo pa je, da nam uporniška dejavnost dela preglavice, ki jim trenutno še zdaleč nismo kos, in da je prav uporniška dejavnost kriva, če ne moremo izpolniti Eichmannovega načrta, čeprav je bil maha in v začetku junija tako lepo zasnovan in je še v začetku julija ob prvem razselitvenem valu zgledalo, da bo zlahka izvedljiv. Tako pa...
— Angela komaj čaka, da bo prečita in da bo lahko novice, da je upor preprečil nadaljnje razseljevanje, sporočila partizanom. To sporočilo bo prav gotovo izpodbudilo borce, da bodo vztrajali in da ne bodo popustili vzile krvavemu nasilju zasedenih oblasti nad civilnim prebivalstvom in vzile vedno bolj pogostemu streljanju talcev. To sporočilo bo obenem tudi prvo priznanje njihove prve velike zmage nad sovražnikom, prve velike zmage, ki je preprečila množično razseljevanje Slovencev v Srbijo in druge zasedene dežele, prekržala nemški ponemčevalni načrt in jih odvrnilo od namerave razseljevanja slovenskega ljudstva. Zemlja, ki bi brez partizanskega boja postala že prve mesec nemške okupacije ponemčena in kot taka nemška za vselej, saj so Nemci pripravljali za Slovence enako usodo kakor Židom. To sporočilo bo partizanski boj še bolj okrepilo, razmišlja Angela.
— In res! Dnevi potekajo v znamenju partizanskih akcij in bojev. Izdajalcev se loteva strah. Gestapovci so zaprepaščeni, ker partizani trebijo izdajalce kakor plevel.
— Ne vem, kako zvele banditje za naše konfidente, — sliši Angela nekoga dne pripovedovati Zwicka... — Likvidirajo jih nam pred nosom. Zato je med ljudmi vedno manj takih, ki bi hoteli delati za nas...
— Tako minevajo prvi meseci boja.
— Brez pomoči prebivalstva bi banditje ne mogli vzdržati, — toži Zwick nekaj dni kasneje prijatelju Linkeju... — Jemanje talcev, javno streljanje komunistov, obešanje, vse je kakor bob ob steno. To ljudstvo je blazno! Kljub našim represalijam večin del prebivalstva simpatizira s teroristi in jih podpira z živili, z obleko in drugimi sredstvi...
— Angela se dela nevidno. Nobene pozornosti ne vzbuja. Kakor da skozi veliko kavarniško okno opazuje in jesenskih barvah prilivače se strmine Mežaklje. Zwick in Linke niti ne slutita, da jima prisluškuje. Rahlo se smešlja ob misli, da je prav zaradi Zwickovega pripovedovanja mogle s pomočjo nekoga svojega sodelavca pred mesecem obvestiti jeseniško partizansko četo po boji na Mežakliji, da jo nameravajo Nemci ponovno napasti nad Dovjem, kamor se je četa umaknila. Angela je srečna, ker so bili partizani pravčasno obveščeni in več kakor štiri sto Nemcev je z najmočnejšim ognjem jurišalo v prazno na pobožja in vrhove Karavank.
— V takem delu drsi Angeli čas naglo naprej. Gorijo žage in les, tisoč in tisoč kubikov lesa, namenjenega za nemška prelivala na vzhodni fronti. Angela komaj kdaj pomisli na skoro nezadržano prodiranje nemških armad proti Moskvi. Ne utegne misliti. Njene misli zavzema povsem osvobodilno gibanje in partizanski boj, kakor da se tu in ne na fronti bije glavna bitka za osvoboditev Evrope.
— Bolje je biti na fronti, kakor tu, — prisluškuje nemškemu pehotnemu oficirju... — Tu odpovedo vsa, še tako natančno premišljena pravila bojne taktike. Nikoli ne veš, kje je sovražnik. Ne veš, ker je povsod, in zato ne moreš ukreniti ničesar po vzorih in pravilih, ki si se jih naučil in ki jih lahko s pridom uporabljaš na fronti... Priznati moram, da nam taktiko boja vsiljujejo partizani in ne mi njim, kakor bi jo morali za uspešen boj proti banditom...
— Čas zdržne v november. Angela hiti na zvezo. Čakal jo bo Edi Giorgini. Zaman ga pričakuje. Šele naslednji dan zve, da so za zajeli Nemci. Nekoliko je tamna. Potem bere na lepkih, da so Edija ustrelili Nemci kot talca. Ničesar jim ni izdal, zlati, vselej nasmejani fant. Zalostna in s tih grozo v srcu stoji pred lepakom z imeni ustreljenih. Teda čas naglo melje in za dolgo žalost nima prostora. Ze naslednji dan govori vsa Gorenjska o drzni partizanski akciji...
— Pomislite, — se pogovarja v kavarni skupina nemških policistov... — Pojavijo se ponoči, kakor da bi zrasli iz teme, s kamionem v mlino v Zupuzah. Z vrečami moke nalože kamion s katerim so se pripeljali. Zaplenijo še naš kamion, ki smo ga dali mlino na razpolago, nate pa se — meni, tebi nič — odpeljejo skozi zastraženi Kranj. Straža na mostu čez Savo je mislila, da so naši in jih ni ustavila. Kakšna predrznost!...
31

DRUŽINSKI POMENKI

Naša hrana

OGLJIKOVI HIDRATI - KURIVO

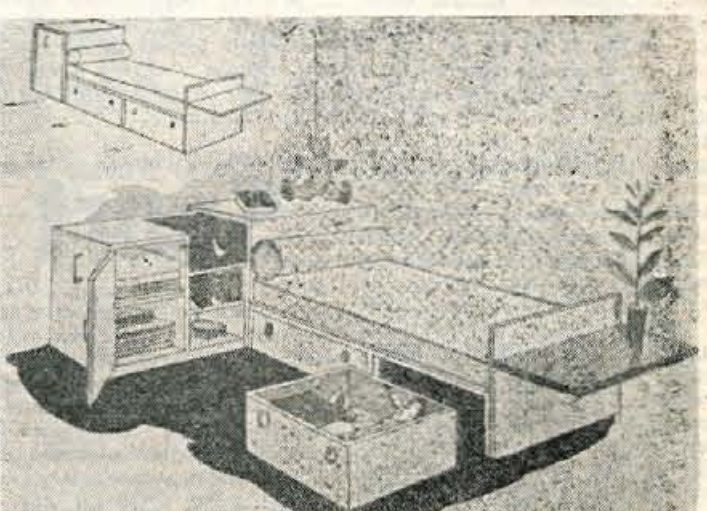
Ogljikovi hidrati so glavni izvor energije in v veliki meri sestavljajo našo hrano. Imajo to prednost, da so sorazmerno po eni sestavljujejo 60 do 70 odstotkov naše hrane. Prav tako kot so beljakovine sestavljene iz aminokislin, so tudi ogljikovi hidrati zgrajeni iz enostavnih gradbenih enot. Poznamo enostavne ogljikove hidrate, iz dveh gradbenih enot sestavljene in ogljikove hidrate, ki imajo več gradbenih enot.
Med enostavne ogljikove hidrate, ki jih s tučko imenujemo tudi monosaharide, štejemo grozdni sladkor in sadni sladkor (nahajata se v grozdju in v drugem sadju ter v medu). — Sladkorje, ki so sestavljeni iz dveh gradbenih enot, imenujemo tudi disaharide. Disaharid je na primer trsni sladkor, ki je sestavljen iz grozdnega in sadnega sladkorja in je za 30 odstotkov slajši od grozdnega sladkorja. Končno poznamo še polisaharide, to so sladkorji, ki

so sestavljeni iz mnogih enot. Zelo važen polisaharid je škrob, ki nastopa v naši hrani v velikih količinah. Najdemo ga v krompirju, moki, stročnicah. — Škrob je sestavljen iz zrn z zelo različne velikosti. Pri krompirju so na primer velika od 0,14 mm do 0,18 mm. Vsaka rastlina ima svojo značilno obliko škrobovih zrn. Pri kuhanju škrob nabrekne.
Drugi rastlinski polisaharid je celuloza. Celuloza je neprebavljiva — sokovi naših prebavil ji ne morejo do živga — pa je tudi organizem ne more izkoristiti. Vendar pa večje količine celuloze v prebavilih pospešujejo prebavo.

Suho sadje ima 40 do 50 odstotkov sladkorja. Beli sladkor, ki ga uporabljamo v gospodinjstvu, ima 100 odstotkov sladkorja, med 50 do 55, marmelada 50

do 70 odstotkov. Pretirana uporaba sladkorja zmanjšuje tek, uživanje večjih količin sladkorja, posebno še na prazen želodec, je celo škodljivo.

Otroški kotichek

Tako kombiniran ležaj zavzema minimalen prostor, čeprav vsebuje vse, kar je otroku potrebno. — Podolgovata skrinja nad zgornjo delom omara za perilo in polici za knjige. Dva velika predala pod kavčem se lahko izkoristita za spravilo igrac, a plošča na nasprotnem koncu kavča lahko nadomesti delovno mizo.

Največ ogljikovih hidratov naše hrane je rastlinskega izvora. Pšenična moka ima 90 odstotkov škroba, kruh 45 do 60 odstotkov, suhe stročnice 50 odstotkov, kuhan krompir 20 odstotkov, kuhana zelenjava samo 1 odstotek. Med zorenjem sadja se škrob spreminja v sladkor.

Pogovor o modi

V času, ko so prenekatera kopaljšča še napolnjena s kopalci, ustvarjalci mode že hitijo z dovršitvijo svoje kolekcije — predvidene za jesen in zimo. Čeprav torej prava sezona še ni nastopila, morda ne bo odveč nekaj besed o tem, kaj pripravljajo v svetu za konec tega leta in začetek prihodnjega.
Na modnih revijah se bodočim lik žene prikazuje v navdse komplikiranih in neudobnih modelih, narejenih iz velike količine volnenege blaga. Vendar pa bo po vseh predvidevanjih delovna žena brez dvoma spet izbrala — enostavnost.

Prav tako znana italijanska modna hiša "Fontana" priporoča ob bokih razširjena krila, ki so spodaj nabrana v zmernih gubah. Barve: črna, barva peska, in modna roza.
Angleži predlagajo dve vrsti tunike — manjšo, ki pokriva samo boke in drugo, ki sega skoraj do kolena. Tu so bluze iz volnenege blaga, ki so največkrat sestavni del dvodelnih oblek. V pasu so te bluze zelo nabrane (kot moške srajce).
Zena 1961, tako trdijo modni ustvarjalci, bo, kot da bi imela krila.

Novo je v glavnem to, da je v zbirkah velikih modnih hiš pozornost tokrat usmerjena na rokave. Mnoge ravne obleke bodo imele kot edini odstop od enostavne ravne linije, zaokrožene rokave. Znani risar modelov Renato Balestra priporoča pri kostumih kratko jopico, majhne ovratnike in ozka krila. Rad uporablja tudi usnjene pasove in krzno v nasprotnih barvah. Tkanine so mehke in svetleče, kot da bi se ziružila saten in velur. Barve: bela, siva, črna, modra. Klobuki se spuščajo na čelo, so majhni in imajo okrase.
Neka druga rimska modna hiša priporoča bogato nabrane modele, za katere je potrebno veliko mehkega blaga. Barve: vsi toni sive, črna, kostanjeva, vijoličasta, rameha in ognjeno rdeča. Namesto ovratnika bodo čisto uporabljali pelericine.

Ko je paradižnika na pretek

Pikantni paradižnikov namaz. Štiri žličke paradižnika, 5 dkg surovega masla, 10 dkg kakršnegakoli trdega sira, 4 žličke nastroganega hrena, zeleni peteršilj, malo drobnjaka, sol po okusu.
Surovo maslo razmešamo, mu dodamo paradižnikove mezge, nastrogan sir in hren, zelen sesekljan peteršilj in drobnjak. Vse skupaj po okusu solimo in dobro premešamo. Ta namaz lahko uporabimo kot podlogo pri obloženih kruških ali ga namažemo kruh samo z njim.
Dober namaz. 10 dkg surovega masla, 3 žličke paradižnikove mezge, 1 sardelica, 1 strok česna, pol čebule, zelen peteršilj, sol po okusu.
Surovo maslo dobro razmešamo, mu pridenemo paradižnik, pretlačeno sardelo, s soljo zdrobljen česen, na drobno sesekljano čebulo ter sesekljan peteršilj. Vse skupaj dobro zmešamo.
Skutni namaz z paradižnikovo mezgo. 15 dkg skute, 2 žlički paradižnikove mezge, 4 dkg surovega masla, zelen peteršilj in sol po okusu.
Surovo maslo penasto umešamo in mu pridenemo dobro zdrobljeno skuto in paradižnikovo

vo mezgo, potrebno sol in serekljanega peteršilja po okusu. Namaz je zelo okusen, hranljiv in ne predrag.
Cvetačo s paradižnikovim polivom. 3/4 kg cvetače, 5 dkg olja, 3 do 4 žličke paradižnikove mezge, precej zelenege peteršilja, sol po okusu, 1 do 2 kapljici kisa ali limoninega soka, malo muškata oreščka ali po želji še popra.
Cvetačo skuhamo v slanem krogu. Kuhano ohladimo in polijemo s sledečim polivom. V skledi dobro premešamo paradižnikovo mezgo, nato pa ji počasi privedamo olje, sesekljan peteršilj, kis ali limonin sok, malo naribanega muškata oreščka, poper in sol.
Paradižnikova juha (za 6 oseb). 4 dkg masti, pol korenca, drobna zelena, čebula, lovorov list, 5 dkg moke, 20 dkg paradižnikove mezge.
Za rezance: 12 dkg moke, 1 jajce. V kozici razbelimo mast. Vroč pridenemo na kolosec zrezan koren in zeleno. Ko to malce porumeni, dodamo še zrezano čebulo, ki naj svetlo porumeni. Tedaj primešamo še moko, jo nekoliko popražimo, prilijemo paradižnikovo korigervo in potrebno vodo. Na osrbe računamo 3 dl vode. Vse naj v približno pol ure, nate vse skupaj pretlačimo skozi sito in solimo. Ko zavre, zakuhamo rezance. Dodamo še lovorov list.

M O D A
ZA JESEN

Enostavna dvodelna obleka iz tople moher tkanine.

Anekdote

KO ODRASTE
Radoja Domanoviča je njegov sin vprašal:
»Očka, zakaj so stari Grki vedno predstavljali zmago kot ženo?«
»Ko boš, sinko, oženjen — boš to že razumel,« mu je odgovoril oče.
TESLIN NASVET
Slavni fizičar Nikola Tesla je imel serijo predavanj na neki ameriški univerzi. V začetku predavanja, ko je pravkar začel govoriti o higrometru, je opazil, da se že starejši študent pogovarja s svojo kolegico. Tesli to ni bilo prav in ga je vprašal:
»Prosimo vas, povejte mi, kako se imenuje aparat, ki zbira vlago iz atmosfere?«
»Strešni žleb,« je odvrnil študent v želji, da bi bil dabovit. Študentje so se zasmejali, Tesla se je samo namrščil in odvrnil študentu:
»Odlično! Svetujem vam, da takoj postanete klepar.«

Kako poboljšati izgled usnja? Priporočljivo in vsakemu pristopno sredstvo je sneg iz beljaka. Usnje enakomerno premažite in ga nato skrbno izbršite z mehko krpo. Sneg se lahko uporabi tudi za čiščenje drugih predmetov iz usnja: pasov, kovčkov, denarnic, torbic itd.
Kako negovati semiš čevljev? Po vsaki uporabi zdrgnite čevlje s suho gumijasto gobo ali s sredico svežega kruha.
Madeži na čevljih iz semiša. Najprej čevlje skrbno skrtčajte in jih nato izpostavite pari in pri tem narahlo drgnite madeže s ščetko.
Lakasti čevlji. Zelo tanek sloj vazelina bo preprečil izsušitev in pokaanje laka. — Za tem jih zdrgnite z mehko krpo in čevlji bodo kakor novi. Če poplati drsi, jih zdrgnite s smirkovim papirjem in premažite enakomerno z lanenim oljem.

Male zanimivosti

medtem ko se moški zelo zanimajo za dnevne časopise.
American Glen Wolf, ki se je do sedaj dvanajstkrat oženil, je v Las Vegas odprl pisarno za ženitne nasvete. »V življenju so potrebne izkušnje, da se lahko drugim pomaga,« je izjavil ženitni svetovalec.
V Torinu imajo šolo za sramčljive deklice. Eden glavnih predmetov je, kako odbiti vsiljivega obozevalca.
Ameriška televizija je vzela z repertoarja klasično Shakespeareovo delo »Hamlet«, ker so dognali, da je vsebina drame tako žalostna, da reklame, namenjene ženam, izgubljajo vsak pomen.
V šoli za spomin, ki je v New Yorku, je 80 odstotkov obiskovalcev moških, in le 20 odstotkov žensk. Direktor te šole pravi, da so žene neprimerno boljše učenci kot moški.
V neki analizi OZN trdijo, da ameriške gospodinje porabijo za domača opravila tedensko povprečno 36 ur, Italijanke do 100, Francozinje 110, Nemke in Švicarke do 122 ur.
Tablete z vitamini se največ jemljejo v ZDA. Neki časopis trdi, da Američanke porabijo za vitaminske tablete več kot 300 milijonov dolarjev letno.
Neka analiza OZN pravi, da žene čitajo predvsem revije,

Pesem krampov je utihnila

Brigadirke in brigadirji, ki so gradili osrednji športni stadion v Kranju so v četrtek zapustili naselje Franca Vodopivca na Rupi. V avgustu sta tu delali zadnji letošnji mladinski delovni brigadi - III. štajerska »XIV. divizija« in IV. kranjska »Ivo Slavec-Jokl«.

Kaj so nam dejali brigadirji pred odhodom: Šestošolec kranjske gimnazije, Maks Jeza je bil letos kar dvakrat v brigadi. V juliju je delal čisto na odseku Lenart-Benedikt pri Mariboru. Bil je kulturni referent I. kranjske MDB »Milena Korbarjeve-Irene«, razen tega pa je urejal brigadni list »Naša cesta«. V avgustu je bil še v kranjski brigadi, ki je gradila športni stadion. Tu je bil komandir ene izmed treh čet. Maks je bil obakrat udarnik in eden najpriaznevnejših brigadirjev. Ko smo ga vprašali, če namerava tudi prihodnje leto na delovno akcijo je odgovoril:

»Seveda! Imam pa tudi svoj načrt. Rad bi organiziral taborniško brigado, ki bi delala na stadionu. V brigadi bi bili člani gorenjskih taborniških enot. Mislim, da mi bo to ob pomoči prijateljev in vodstev enot tudi uspelo. Zaenkrat je to le moja velika želja.«

Na kranjskem mladinskem delovnišču smo večkrat srečali tudi brigadirja, ki se ni razlikoval od drugih, le da je bil bolj tih in

da se je nekoliko zmedel, če si ga kaj vprašal. To je bil angleški mladinec Ian Rab King, študent germanistike, ki potuje po evropskih deželah. Prijatelj, ki ga je mimogrede spoznal v Kranju, ga je pripeljal v brigado, kjer se je priključil kar mladincem iz Celja. Takoj prvi dan bivanja v brigadi se je naučil besedilo in melodijo naše himne, ni pa tudi dosti zaostaljal pri učenju naših besed. Za svoje požrtvovalno delo je bil pohvaljen in je dobil tudi diplomu. Pravi, da mu je tu najbolj všeč naš Bled, le da je po svetu premalo znan. Močan vtis je v njem zapustil tudi muzej talcev in grobišče v Begunjah.

»To so strahote, ki se jih včasih premalo zavedamo,« je dejal. »Na lesenih vratih neke celtice smrti sem dobil vrezano tudi ime nekega angleškega kapetana Watta. Tam je bil tudi naslov, ki sem si ga prepiral in ko se vrnem v Anglijo, bom skušal poizvedeti kaj je z njim. Bojim se le, da je tudi on končal, kot mnogi drugi borci za svobodo.«

Ko smo se na kranjski postaji poslovili od njega, so se mu v očeh zalesketale solze.

»Sedaj grem v Zagreb, nato pa morda tudi v Beograd.« Tu se je malo zamislil in dejal: »Kaj bom storil potem, še ne morem

reči. Vedno doživim kaj novega, ki me privlači. - Stravol! je še pozdravil in izginil za vrati odhajajočega vlaka.

Med udarniki v kranjski brigadi je bil tudi Janez Slavec, sin narodnega heroja Joka, po katerem je brigada nosila ime. O svojih željah je dejal, da bi kmalu rad z ostalimi brigadirji prisostvoval otvoritvi novega športnega stadiona.

Do prihodnje pomladi so v Kranju utihnila pesmi mladinskih brigad, pesmi lopat in krampov ter iskreni minerski in brigadirski pozdravi.

J. Zontar

Olimpijske igre v Rimu Prva kolajna za Jugoslavijo

Zadnji dan v avgustu XVII. olimpijskih iger se je tudi jugoslovanska reprezentanca vpisala med tiste redke države, ki so si na igranah priborile olimpijsko kolajno. Pozno ponoči je to uspelo rokoborcu Branku Martinoviću - ki je v lahki kategoriji dosegel neodločen rezultat proti Koridzeu (SZ), zmagovalcu v tej disciplini. S tem uspehom je Jugoslavija kot trindvajseta med 86. državami, ki so že osvojile zlato, srebrno ali pa bronasto kolajno. Po dosedanjih dogodkih na športnih igriščih v Rimu pa kaže, da prva kolajna za Jugoslavoane ne bo tudi zadnja.

Waterpolo - Najbliže uspehu so »rokometaji« na vodi. Z zmago nad Madžari (v noči med četrkom in petkom) - 2:1 - so si praktično že zagotovili bronasto kolajno. Prav v igri z Madžari pa so pokazali, da so njihove sposobnosti še večje. Če bodo premagali vsaj še enega od naslednjih nasprotnikov (Italijo ali SZ), bo to dovolj tudi za srebrno kolajno, morda pa celo za zlato.

Nogomet - Nekoliko dlje, kot waterpolisti, do kolajne so nogometaji. Z neodločenim rezultatom proti Bolgariji (3:3) so se uvrstili med najboljše štiri reprezentance, za katere pa so določene le tri kolajne. Po doslej prikazani igri lahko pričakujemo, da bo naša reprezentanca eno izmed njih tudi osvojila.

IN OSTALI

Orodna telovadba - Kolajne v ekipni konkurenci ne bomo osvojili. Vsi telovadci pa se borijo našega Mira Cerarja, češ da lahko prekriza račune še tako favoriziranim Rusom, Japoncem, Svicarjem in drugim.

Jadranje - Dosedanji odlični rezultati Pivčevića, Faganela in Kosmine (prvi je po četrta etapi na 6., druga dva pa na 8. mestu), še vedno odpirajo možnosti, da bi si v naslednjih dveh etapah kdo izmed njih prisvojil vsaj bronasto kolajno.

Atletika - Atleti so prav v teh dneh središče olimpijskih iger. Nekateri od naših so že tudi startali, hkrati s tem pa so tudi poslovili od iger, čeprav so z doseženimi rezultati bolj ali manj upravičili svoje sodelovanje na tej največji športni prireditvi. Nastop naših adutov pa šele pričakujemo, saj lahko le od Lorgerja, Bezjaka, Mihaljića, Gerejeve in morda tudi Usenjkove pričakujemo uvrstitve v zaključna tekmovanja, morda pa tudi kakšno kolajno.

Streljanje - Prijetno novico iz Rima nam lahko posredujejo tudi še strelci, ki bodo startali prihodnje dni. Na zadnjih pripravah pred odhodom v Rim so dosegli nekaj odličnih rezultatov.

Boks - Če ne bi imeli Sreće Noviča, ki se je prebil v četrtfinale, bi naša maloštevilna reprezentanca v boksu doživela popoln poraz. Tako pa upamo, da edini preostali zastopnik še »rekel zadnje besede, saj je sposoben tudi za največja presenečenja.

Kolesarstvo - Čeprav smo ostali v tej disciplini brez kolajn - tako je bilo tudi pričakovati - so Žirovnik, Levčić, Valčić, Petrovič in Bajc dosegli uspeh, kakršnega res da ni bilo pričakovati. Med 35 ekipami so osvojili 15. mesto (za njimi so bili še odlični Bolgari in Belgijci), med posamezniki pa je bil Žirovnik osmi, medtem ko sta Valčić in Levčić tudi med prvo dvajsetorico (nastopilo je 140 kolesarjev).

Košarka - Nič manjši uspeh, ki pa v svetu odjeknil morda še močnejše, je uspeh naših košarkarjev. Po hudih srečanjih v predtekmovanjih (zmagi nad Bolgarijo in Francijo!) so se uvrstili med osem najboljših košarkarskih reprezentanc na svetu. Takšnega podviga od njih res ni nihče pričakoval.

Veslanje - V štirih disciplinah tega športa se je uspelo le Cupinu in Ivankoviću v dvojcu brez krmarja uvrstiti v polfinale. Zadovoljiv uspeh, kaj več pa ni upanja pričakovati.

Kajak - Naši reprezentanti so v tem športu že zaključili s tekmovanjem.

Sablanje - Najmanjše zastopstvo imamo Jugoslavoani v tej disciplini (Eftimiadis in Vasin), od katerega pa tudi ne smemo pričakovati morebitnih kolajn. Seveda pa bi bilo povsem zgrešeno, če bi povsod uspeh in neuspeh ocenjevali na osnovi osvojenih kolajn. Geslo olimpijca je, da naj se športniki vsega sveta udeležujejo iger ne glede na to ali bodo prvi ali zadnji.

DREVI - BRANIK : TRIGLAV
Danes zvečer ob 19. uri bo na igrišču Triglav v Savskem logu prvenstvena tekma košarkarske lige med Branikom iz Maribora in domačim Triglavom. Obeta se zanimivo srečanje, v katerem se bodo gostje, ki so prav sedaj v zelo dobri formi, skušali odolžiti za spomladanski poraz v Mariboru ter s tem prekiniti serije zmag Kranjčanov na domačem igrišču. Triglavani trenutno niso v najboljši formi, zato jih klub prednosti domačega igrišča tokrat ne smemo šteti za zanesljivega favorita.

Šport v Selški dolini

Na koncu Zeleznikov so v teh dneh mladinci tamošnjega »Partizana« s prostovoljnim delom izsušili spodnji del nogometnega igrišča. Večkrat jim ga namreč poplavi Sora, ki preko pretočnega kanala za hidrocentralo na Češnjici sili iz struge.

Kaže, da je med mladino v Selški dolini precej zanimanja za nogometno igro. Nogometno igrišče so začeli urejati tudi v Selcah. Pretekli četrtek je bila

v Zeleznikih prva nogometna tekma med moštvoma Sele in domačega »Partizana«. To je bila nekakšna priprava za nedeljsko srečanje Zeleznikarjev s kranjsko »Mladostjo«.

Se letos se bodo v Zeleznikih lotili tudi izgradnje 40-meterske skakalnice, za katero je pripravil načrte še pokojni ing. Stanko Bloudek. Skakalnico bodo zgra-

dili na Poldetovih njivah pod Kamnicam. Razen tega pa imajo v načrtu, da bi v spodnjem delu Zeleznikov pripravili stezo za slalom in veslalom. Tekmovalci, ki so se lani zadrževali v teh krajih, so izjavili, da so tod idealni pogoji za ureditev vrhunskih smučarskih prog. Na ta način bodo v Selški dolini nedvomno poživili tudi zimsko turistično sezono.

»Suhi« trening v brozgi resda ni prijeten, toda tudi to mora biti, če hočejo igrati nogomet

Pred republiškem prvenstvom v rokometu

Računamo na šesto mesto

Razgovor s trenerjem Mladosti Mihom Poljko

Jutri se bo 10 moških ekip prvič srečalo za točke v republiški rokometni ligi v sezoni 1960/61. Skupaj z osmorico najboljših z lanskega prvenstva bosta tekmovala tudi Olimpija iz

Ljubljane in Partizan iz Brezic, ki sta si družbo najboljših prstužila na kvalifikacijah. Gorenjsko tudi letos zastopa le kranjska Mladost, ker Tržičani na izbirnih tekmah niso uspeli. Trener Kranjčanov Miha Poljko nam je v intervjuju povedal nekaj več o ekipi Mladosti.

Kakšne so bile vaše priprave pred začetkom prvenstva?

Zadnji mesec pred ligo smo kar resno trenirali, predvsem smo nabirali kondicijo.

Ali boste zaigrali v isti postavi kot lani?

Ne, sprememb bo kar precej. Colnar in Arh bosta odšla jeseni k vojakom, pa tudi na Petriča ne moremo povsem računati, ker se bo verjetno bolj posvetil košarki. Zato smo morali vključiti v moštvo nekaj novih igralcev. Iz Iskre je prestopil Vagaja, od naše tretje ekipe pa bo igral Ankele. Prav tako letos resno računamo na Janeza Sotejškega, rezervni vratar pa bo Čebulj. Prvi vratar bo sedaj Bernard, medtem ko bo Bevk nastopil kot igralec.

Lani ste bili po odličnem začetku v jeseni peti ob zaključku prvenstva. Kako pa menite, da se boste po vseh teh spremembah uvrstili letos?

Računamo na 6. mesto. Jeseni še ne bo šlo prav dobro - spomladi, ko bomo vigrani, pa mislim, da bomo zaigrali bolje. Imate morda še kakšne težave?

TE DNI PO SUETU

SOVJETSKI PROTEST V OZN

Indijski diplomat Radžašvar Dajal, ki je bil imenovan za novega osebnega predstavnika generalnega sekretarja OZN v Kongu, se je posvetoval z generalnim sekretarjem OZN Hammarskjöldom in njegovimi sodelavci, strokovnjaki za kongoško vprašanje. Razgovorov se je udeležil tudi dosedanji Hammarskjöldov predstavnik Ralph Bunche. Dajal je večeraj verjetno odpoštoval iz New Yorka v Leopoldville.

Kakor poroča AFP, je Sovjetska zveza odločno protestirala pri generalnem sekretarju OZN Hammarskjöldu zaradi nadaljne navzočnosti belgijskih čet v Kongu. Sovjetska zveza ima tudi pomisleke glede načrta OZN, da ostanejo v obeh vojaških oporiščih v Kongu belgijski strokovnjaki.

INDONEZIJSKI ŠTUDENTI BODO ZAPUSTILI NIZOZEMSKO

Kakor poroča Reuter, so indonezijske oblasti sklenile pozvati vse indonezijske študente, ki študirajo na Nizozemskem, naj se takoj vrnejo v Indonezijo ali nadaljujejo študije v kaki drugi evropski državi.

POBUDA ZA SOVJETSKO-BRITANSKI SATELIT

Na letošnjem zasedanju britanskega Združenja za napredek znanosti je bila dana pobuda,

naj britanski in sovjetski znanstveniki skupno opremijo in izstrelijo velik satelit, ki bo omogočil nadaljnja proučevanja vesoljstva.

HRUŠČEV BO VODIL SOVJETSKO DELEGACIJO

Kakor poroča agencija TASS, bo na jesensko zasedanje Generalne skupščine Organizacije združenih narodov, vodil sovjetsko delegacijo predsednik vlade Nikita Hruščev.

Delegacijo avstrijske vlade na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine OZN bosta vodila zunanji minister Bruno Kreisky in državni sekretar Franz Gschnitzer. V delegaciji je tudi nekaj več izvedencev za vprašanje Južne Tirolske.

MED ANKARO IN MOSKVO

Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev in predsednik turške republike general Gursel sta izmenjala poslanca, v kateri sta izrazila željo, da bi se izboljšali odnosi med obema državama. Besedili obeh poslanc, ki sta jih Hruščev in Gursel izmenjala v juniju in juliju, je objavila sovjetska agencija TASS.

Hruščev je v osebni poslanici šefu turške države izrazil zadovoljstvo nad izjavami predsednika Gursela o možnostih in o pripravljenosti za zboljšanje odnosov med obema državama. Hruščev je hkrati izrazil mnenje, da bi bili medsebojni odnosi še bolj iskreni, če bi se Turčija postavila na nevtralnost stališče.

Jordan privedel v Bagdadsko zvezo. Tudi Iran vodi izrazito blokovsko politiko in je član CENTO in SEATO pakta. Morda nikjer bolj kot prav v tej deželi - zaradi njenega zemljepisnega položaja in močne zaostalosti - taka politika prihaja v nasprotje z realnimi smotri in koristimi ljudstva. Zato je na volitvah nacionalistična stranka izgubila mnogo glasov, ki so jih skušali pridobiti s potvorbami.

Interes notranjega gospodarstva in družbenega življenja kot tudi mednarodne afirmacije vse bolj terjajo od vsake države, da vodi svojo notranjo in zunanjo politiko, da ni le privredek in orodje neke tuje politike. To so dokazali dogodki na Koreji, pa pozneje v Turčiji. To dokazujejo tudi sedanji dogodki na Blížnjem vzhodu.

Povsem jasno je, da poskusi velikih sil, da bi se vmešale v notranje zadeve drugih držav pomenijo stalen izvor nemirov in s tem stalno nevarnost za svetovni mir.

LJUDJE IN DOGODKI

VRENJE NA BLIŽNJEM VZHODU

V merjenju sil med obema blokoma je Blížnji vzhod že od nekdaj izredno občutljivo področje, predvsem zaradi svojega strateškega položaja, pa tudi zaradi gospodarskih interesov, ki jih nekaterne zahodne države na vsak način hočejo ohraniti zase. Odtod si lahko razlagamo suesko kampanjo v letu 1956, intervencijo ameriških čet v Libanenu in britanskih v Jordanu pred dvema letoma.

Večina držav na Blížnjem vzhodu se je sicer opredelila za politiko nepovezovanja z bloki, za politiko aktivnega sodelovanja z vsakomur, ki je pripravljen spoštovati njihovo nacionalno suverenost in enakopravnost. V deželah pa, ki so se več ali manj podredile tujim vplivom - v Jordanu in v Iranu - je prav v teh dneh prišlo do resnih bozranjih pretresov. V Jordanu je bil storjen atentat na ministrskega predstavnika Madžalija in njegove sodelavce, pri čemer je bil Madžalij ubit. Ubityh in hudo ranjenih je bilo tudi več vi-

sokih jordanskih funkcionarjev. V Iranu pa je dosedanji premier Eghbal moral odstopiti sprito splošnega negotovanja zaradi potvorb na parlamentarnih volitvah, ki so jih pravkar izvajali. Novi predsednik Šerif Emami je že ukazal ustaviti volitve. Šah Riza Pahlevi pa je izdal ukaz, naj vsi poslanci, ki so bili na volitvah že »izvoljeni«, odstopijo.

Kakorkoli nekateri poskušajo zvaliti krivdo za dogodke v Jordanu in Iranu na Združeno arabsko republiko, je jasno, da je osnovni vzrok za tako stanje v obeh deželah, predvsem vmešavanje zahodnih sil v njune notranje zadeve. Dogodki so rezultat splošnega odpora ljudi proti politiki povezovanja z bloki, proti politiki hladne vojne. Haza Madžalij je bil eden največjih zagovornikov zahodne, zlasti britanske politike na Blížnjem in Srednjem vzhodu in je svoj čas že moral odstopiti kot predsednik jordanske vlade, ko je propadel s poskusom, da bi